

EXPORTACIONS ESPANYOLES D'ARMAMENT 2002-2011

QUAN LA VENDA D'ARMES
ÉS UNA PRIORITAT POLÍTICA

JUSTÍCIA I PAU

CENTRE D'ESTUDIS
PER A LA PAU
JMDELÀS

INFORME
núm. 15

INFORME núm. 15

EXPORTACIONS ESPANYOLES D'ARMAMENT 2002-2011

Quan la venda d'armes
és una prioritat política

Tica Font
Eduardo Melero
Camino Simarro

Centre d'Estudis per la Pau J.M. Delàs · Justícia i Pau
Barcelona, gener 2013

Centre d'Estudis per la Pau JM Delàs
Justícia i Pau · Rivadeneyra 6, 10è
08002 Barcelona
T. 93 317 61 77
F. 93 412 53 84
www.centredelas.org
delas@justiciapau.org
info@centredelas.org

Barcelona, gener 2013

Grafisme: Fundació Tam-Tam

Portada: exèrcit indi a Caixmir

D.L.: B-16799-2010
ISSN: 2013-8032

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	7
2. POLÍTICA ESPANYOLA DE FOMENT DE LES EXPORTACIONS D'ARMES	7
2.1. El secretisme en acció: les exportacions de bombes de dispersió espanyoles a Líbia	10
2.2. El cas de l'Aràbia Saudita	10
3. EXPORTACIONS ESPANYOLES D'ARMAMENT	11
3.1. Exportacions espanyoles de material de defensa 2002-2011	11
3.2. Exportacions espanyoles de material de doble ús	15
3.3. Exportacions espanyoles d'armes curtes i lleugeres	16
4. DESTINACIÓ DE LES ARMES	18
5. CONCLUSIONS	24
ANNEXOS	26

RESUM EXECUTIU

Les exportacions espanyoles de material de defensa el 2011 han estat de 2.431 milions d'euros, un 115% superiors a les de 2010 i un 785% superiors a les de 2002. El 2011, Espanya s'ha situat en la vuitena posició en el rànquing mundial de països exportadors d'armament, assolint el 3% del total mundial d'exportacions i el 1,15% de la balança comercial espanyola. Cada dia Espanya exporta més de 6 milions d'euros en armes, moltes d'elles a països en conflicte armat o on es violen els drets humans.

En el període 2002-2011, s'han exportat aeronaus militars per valor de 3.418 milions d'euros (39% del total), vaixells de guerra per 2.737 milions d'euros (31% del total), equips de formació d'imatge o contramesura per valor de 722 milions d'euros (8% del total), combustibles i explosius per 545 milions d'euros (6% del total), bombes, coets, torpedes i míssils per 531 milions d'euros (6% del total), i vehicles tot terreny, carros, blindats, amfibis per 376 milions (4% del total). Les exportacions d'armes curtes i lleugeres van ascendir a 93 milions d'euros, el material antiavalots i de seguretat a 747 milers d'euros, i les armes de caça i esportives van arribar a la xifra de 46 milions d'euros. Les transferències espanyoles de productes i tecnologies de doble ús (civil i militar) van ascendir a 99 milions d'euros.

Des del 2002, es mostra una clara tendència a l'alça en les exportacions espanyoles de material de defensa. Això és, en part, resultat de la intensa política governamental de suport a l'exportació. I també respon a una interpretació poc exigent per part de les autoritats espanyoles dels criteris legals per autoritzar l'exportació d'armes. Prova d'això és que només s'han denegat quatre sol·licituds d'autorització d'exportació d'un total de 962, fet que suposa el 0,41 per cent.

Quant a la destinació de les exportacions, el 67% de les exportacions (1.637 milions €) van anar a països de l'OCDE. Els països de l'OTAN van rebre un 43% (1.038 milions d'euros €) i els de la UE el 24% (589 milions €). Les exportacions a països amb un Índex de Desenvolupament Humà (IDH) mitjà i baix van arribar al 5% del total (128 milions €), el que suposa el triple que el 2010.

S'han autoritzat exportacions a països que violen els drets humans, vulnerant així la Llei 53/2007 de Comerç Exterior de Material de Defensa i de Doble Ús i la Posició Comuna 2008/944/PESC de la Unió Europea. Es tracta d'Aràbia Saudita, Bahrain, Colòmbia, Egipte, Estats Units, Israel, Mèxic, Pakistan, Turquia i Veneçuela. En alguns d'aquests països també cal tenir en compte la seva situació interna, l'existència de conflictes armats i l'estabilitat regional. També vulneren la legislació les exportacions a Mali (per la seva situació interna), a Ghana (a causa de la inestabilitat regional i al risc de desviament a tercers països) i a l'Índia (per la inestabilitat regional).

Índex de gràfics, quadres i gràfics

Gràfic 1. Exportacions espanyoles de material de defensa 2002-2011	12
Gràfic 2. Exportacions mundials d'armes 2002-2011	12
Gràfic 3. Evolució de les exportacions espanyoles d'armes per destinacions 2002-2011....	14
Gràfic 4. Exportacions espanyoles de material de doble ús 2002-2011	16
Gràfic 5. Exportacions espanyoles d'armes curtes i lleugeres 2002-2011	17

Quadre 1. Els vuit criteris de la Posició Comuna 2008/944/PESC	19
--	----

ANNEXOS

Taula 1. Exportacions espanyoles de material de defensa (en milers d'euros corrents)	27
Taula 2. Exportacions espanyoles de material de defensa per categories de productes (en milers d'euros corrents)	31
Taula 3. Exportacions espanyoles de material de defensa a països amb un Índex de Desenvolupament Humà mitjà i baix, països de l'OCDE, la Unió Europea i l'OTAN (en milers d'euros corrents)	33
Taula 4. Exportacions espanyoles de productes i tecnologies de doble ús (en milers d'euros corrents)	34
Taula 5. Exportacions espanyoles d'armes i municions, les seves parts i accessoris (en milers d'euros corrents)	38
Taula 6. Exportacions Espanyoles d'armes de caça i tir esportiu (en milers d'euros corrents)	44

Els objectius marcats pel govern es concreten en la recerca de nous mercats i suport a la presència exterior de la indústria espanyola

Tica Font • Directora de l'Institut Català Internacional per la Pau i investigadora del Centre d'Estudis per la Pau JM Delàs

Eduardo Melero • Professor de Dret administratiu, Universitat Autònoma de Madrid i investigador del Centre d'Estudis per la Pau JM Delàs

Camino Simarro • Investigadora del Centre d'Estudis per la Pau JM Delàs

1. INTRODUCCIÓ

Aquest informe, com cada any, pretén recollir l'evolució i les principals tendències de les exportacions espanyoles d'armes i material de doble ús recopilant els canvis més significatius del mercat espanyol i de la política exportadora del govern en aquesta matèria. Per això es mostren les dades en taules i gràfics analitzats en una sèrie de deu anys. Amb l'objectiu de realitzar un examen més profund, s'inclou un capítol destinat a analitzar la política del govern en l'exportació d'armes i un altre específic a valorar els possibles incompliments dels criteris per a la venda d'armament aplicables segons la legislació espanyola i europea.

Com a font principal d'informació per a l'elaboració d'aquest informe es compta amb la publicació anual del Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç (MITC), que compila la Secretaria d'Estat de Turisme i Comerç anomenada Estadístiques espanyoles d'exportació de material de defensa, d'altre material i de productes i tecnologies de doble ús. La font complementària utilitzada per l'apartat específic de les armes curtes i lleugeres és la base de dades ESTACOM, que manté i fa pública l'Institut Espanyol de Comerç Exterior. A més, en matèria de drets humans han estat consultades algunes de les fonts més prestigioses en la matèria: l'Escola Cultura de Pau, Amnistia Internacional, el SIPRI i el PNUD, per establir el nivell de desenvolupament humà.

2. POLÍTICA ESPANYOLA DE FOMENT DE LES EXPORTACIONS D'ARMES

Espanya ocupa un lloc destacat en el rànquing mundial de països exportadors d'armament. Això és el resultat, en gran mesura, de la política de suport institucional a les exportacions d'armament que des de fa anys impulsa el Ministeri de Defensa. L'abril de 2011, el llavors secretari d'Estat de Defensa, Constantino Méndez, en ser preguntat sobre la manera que el seu Ministeri donava suport a la indústria espanyola d'armament, va afirmar: «A la exportació. I aquí el suport del Govern és extremadament rellevant. Hem iniciat un esforç molt intens per donar suport i obrir mercats per a la nostra indústria pel món, fins i tot en àrees en les que no estàvem situats.»¹

Aquesta política de suport a les exportacions d'armament ha continuat amb el Govern del Partit Popular. És un dels objectius que recull la Directiva de Defensa Nacional, de juliol de 2012. Així, entre les directrius a seguir en la legislatura, la Directiva estableix: «Per fi, la defensa d'Espanya exigeix l'impuls de la indústria nacional del sector, subministrador idoni de les necessitats de les nostres Forces Armades. En els temps actuals, *la permanència i desenvolupament de la mateixa fa necessària l'assistència a aquesta en la seva presència internacional, especialment en*

1. Revista Espanyola de Defensa, número 272 (abril 2011), pàg. 22.

la penetració en mercats que per la seva especificitat observen garanties majors amb el suport d'Estat a Estat »(apartat 4.5, cursiva no original, traducció pròpia).

Aquesta política es concreta en activitats de molts diferent tipus: la recerca de mercats i el suport a la presència exterior de la indústria militar, la signatura de protocols de cooperació amb altres estats per adquirir armament, l'establiment de contactes i la negociació de contractes, la representació dels interessos de la indústria de defensa en diferents fòrums i, fins i tot, l'assegurament de les operacions en cas que es produeixi un impagament.

El suport a les exportacions d'armament es posa en pràctica per diferents entitats vinculades amb el Ministeri de Defensa: l'Oficina de Suport Exterior, una unitat administrativa creada el 1993 i integrada a la Subdirecció General de Relacions Internacionals de la Direcció General d'Armament i Material del Ministeri de Defensa, les Agregadores de Defensa, que formen part de les ambaixades espanyoles a l'estranger i que estenen la seva presència a 82 països, l'empresa pública DEFEX, SA, creada el 1972, i l'empresa pública Enginyeria de Sistemes per a la Defensa d'Espanya, S. A. (ISDEFE), empresa presidida pel Secretari d'Estat de Defensa. També ha assegurat alguna operació de venda d'armes la Companyia Espanyola d'Assegurances de Crèdit a l'Exportació, SA, Cia. d'Assegurances i Reassegurances (CESCE). L'octubre de 2012, el Secretari d'Estat de Defensa, Pedro Argüelles, va anunciar la creació d'una nova Oficina de Suport Exterior per tal d'ajudar a la indústria de defensa a buscar mercats fora d'Espanya; l'Oficina «assessorarà, planificarà i coordinarà a tots els actors implicats en aquesta obertura a l'exterior posant al servei de les nostres empreses diferents instruments de l'Estat».²

En l'actualitat, ISDEFE s'ha convertit en el principal instrument de suport institucional a l'exportació d'armament, a través de la seva Consultoria Internacional de Defensa i Seguretat (CIDyS) que va ser creada el 2009.³ Entre altres, són funcions de ISDEFE el «Suport al foment de la projecció internacional de la Indústria de Defensa d'Espanya i en particular, ampliar el mercat exterior dels nostres productes i serveis de defensa» i el «Suport a l'establiment i millora de les relacions industrials i tecnològiques amb els potencials clients de material de defensa.»⁴

L'Informe anual 2011 de ISDEFE es limita a assenyalar que «A través de la Consultoria Internacional de Defensa i Seguretat (CIDyS), ISDEFE ha dut a terme un important nombre d'actuacions de suport a l'exportació de les empreses del sector entre altres».⁵ A través de la premsa s'ha fet públic que, durant el 2011, ISDEFE ha col·laborat en la negociació de la venda d'entre 200-270 tancs Leopard a l'Àrabia Saudita, un contracte la quantia del qual podria superar els 3.000 milions d'euros (vegeu l'apartat 2.2).⁶ També va dur a terme juntament amb el Secretari d'Estat de Defensa activitats de promoció d'indústria espanyola de defensa a Filipines,⁷ i va estar present a la Fira Internacional de Defensa i Seguretat LAAD 2011 a Rio de Janeiro,⁸ i al saló aeronàutic i espacial internacional Paris Air Show.⁹

2. Infodefensa.com, 23 d'octubre de 2012.

3. Així ho va assenyalar el llavors secretari d'Estat de Defensa, Constantino Méndez en una entrevista publicada a El País (negocis), de 9 de maig de 2010. Vegeu també el Diari de Sessions del Congrés dels Diputats, núm. 838, IX Legislatura, Comissió de Defensa, de 21 de setembre de 2011, pàg. 9.

4. Vegeu la Resolució 300/12557/09, de 24 de juliol de 2009, de la Secretaria d'Estat de Defensa per la qual s'encarrega a ISDEFE la realització d'activitats i treballs d'assistència i suport en el desenvolupament de la política d'armament i material de defensa en l'àmbit internacional (publicada al Butlletí Oficial de Defensa de 6 d'agost de 2009).

5. Informe anual 2011 de ISDEFE, pàg. 34 (disponible a la pàgina web www.isdefe.es). En l'Informe anual 2010 si es reconeixia que durant 2010 CIDyS intervingués en la signatura d'acords de col·laboració específics amb països com Perú, Colòmbia o Malàisia, i va ampliar l'accés a nous mercats com Brasil, Índia, Vietnam o Filipines, consulteu la pàgina. 24.

6. Vegeu elEconomista.es, de 28 de març de 2011 i Infodefensa.com, de 8 d'abril de 2011.

7. Infodefensa.com, 5 octubre 2011

8. Infodefensa.com, 14 d'abril de 2011.

9. Infodefensa.com, 20 de juny de 2011.

El secretisme és també una mesura que forma part de la política de foment de les exportacions d'armes. Al març de 1987, el Govern espanyol va classificar com a secretes les actes de la Junta Interministerial Reguladora del Comerç Exterior de Material de Defensa i de Doble Ús (JIMDDU), l'òrgan que decideix sobre les autoritzacions d'exportació d'armament.

Si s'han classificat com a secretes les actes de la JIMDDU és perquè es considera que el seu coneixement públic pot «danyar o posar en risc la seguretat i defensa de l'Estat».¹⁰ Hi ha força raons per considerar que aquesta classificació és il·legal.¹¹ A la pràctica, el secretisme s'utilitza per impedir que la ciutadania conegui a quins països s'està venent armament i quin tipus de material de defensa s'exporta. A més, el secretisme afavoreix les exportacions –o, si més no, certes exportacions–, com s'ha posat de manifest amb les bombes de dispersió espanyoles a Líbia (vegeu l'apartat 2.1).

L'instrument més nou per afavorir les exportacions consisteix en permetre que el Govern espanyol, a través del Ministeri de Defensa, celebri contractes d'exportació d'armament amb un Govern estranger.¹² Aquesta possibilitat s'ha establert en el Reial Decret Llei 19/2012, de 25 de maig, de mesures urgents de liberalització del comerç i de determinats serveis.¹³ El Ministeri de Defensa signarà dos contractes. Un amb el Govern estranger, contracte pel qual el Ministeri de Defensa es compromet a garantir el subministrament de l'armament fabricat per una empresa espanyola, supervisant l'execució del contracte i el subministrament del material. En aquest primer contracte, el Ministeri de Defensa actua en nom i representació del Govern estranger. El segon contracte es celebrarà entre el Ministeri de Defensa i l'empresa subministradora de l'armament.¹⁴

Aquesta mesura suposa un salt qualitatiu en la política de foment de les exportacions d'armament, ja que serà el Ministeri de Defensa qui signi els contractes i es comprometrà a garantir el subministrament de l'armament fabricat per una empresa espanyola, supervisant l'execució del contracte i el subministrament del material. El Ministeri de Defensa es converteix en el representant de la indústria militar. S'ha estimat que aquest tipus d'acords Govern a Govern podrien arribar a un valor de 900 milions d'euros a l'any.¹⁵ Sembla que el Ministeri de Defensa s'està plantejant uns objectius més ambiciosos, ja que planteja utilitzar aquest instrument de forma generalitzada en totes les operacions d'exportació que pugui.¹⁶

El mateix Govern que impulsa aquesta política de foment de les exportacions és l'encarregat –a través de la JIMDDU– de controlar el comerç d'armament, autoritzant les exportacions a altres països. No hi ha dubte que la JIMDDU és una peça més de la política de foment de les exportacions d'armes. Com posen de manifest les dades, la JIMDDU està interpretant de forma poc rigorosa els criteris legals als quals s'han d'ajustar les autoritzacions d'exportació d'armament.

Els contractes Govern a Govern l'instrument més novedós per a afavorir les exportacions d'armes

10. Això en virtut de l'article 2 de la Llei 9/1968, de 5 d'abril, sobre secrets oficials.

11. Vegeu Eduardo Melero ALONSO: Règim jurídic del control de les exportacions de material de defensa i de doble ús. El secret negoci de la indústria de guerra, Dykinson, Madrid, 2008, pàg. 182-209.

12. En realitat, el Ministeri de Defensa farà dos contractes: un amb el Govern estranger i altres amb l'empresa subministradora de l'armament.

13. Publicat al BOE de 26 de maig.

14. El Reial Decret Llei 19/2012 també permet que el Ministeri de Defensa supervisi el compliment dels contractes de subministrament d'armes celebrats entre governs estrangers i empreses amb domicili en territori espanyol, planegi i administri programes d'obtenció d'armament a favor d'altres governs; transmeti coneixement operatiu i tecnològic sobre material de defensa a governs estrangers; presti assessorament tècnic i operatiu per a l'execució d'un programa de material de defensa, o realitzi activitats d'assegurament de la qualitat.

15. Aquesta és l'opinió d'Inés d'Alvear, advocada del despatx Uría Menéndez i experta en contractació i inversions en matèria de defensa, consulteu Infodefensa.com de 14 de setembre de 2012.

16. Segons declaracions del Secretari d'Estat de Defensa, Pedro Argüelles, consulteu infodefensa.com de 8 d'octubre de 2012.

Gadafi va utilitzar bombes de raïm espanyoles en un atac a Misrata el 2011

El control parlamentari sobre les exportacions d'armes espanyoles no és efectiu

El govern negocia la venda d'uns 250 tancs Leopard a Arabia Saudí. El valor dels quals pot superar els 3.000 milions d'euros

2.1. El secretisme en acció: les exportacions de bombes de dispersió espanyoles a Líbia

L'abril de 2011, la premsa espanyola va informar que l'exèrcit de Muammar al Gaddafi havia utilitzat bombes de dispersió de fabricació espanyola a Misrata, segons l'ONG Human Rights Watch s'haurien utilitzat almenys tres bombes de dispersió en els bombardejos del dijous 14 d'abril sobre la ciutat (vegeu *El País* de 16 d'abril de 2011). Les bombes utilitzades corresponien al model MAT-120, com demostraven les fotografies preses pel diari The New York Times. Les bombes MAT-120 van ser fabricades per l'empresa espanyola Instalaza.

Segons l'informe governamental «Estadístiques espanyoles d'exportació de material de defensa, d'altre material i de productes i tecnologies de doble ús el 2007», aquest any va ser autoritzada l'exportació a Líbia de material de defensa, dins de la categoria «Bombes, torpedes, coets i míssils» per valor de 3.823.500 euros; exportació que va ser realitzada durant el 2008. Les estadístiques oficials espanyoles no detallen, però, si l'armament exportat eren bombes en raïm. En qualsevol cas, el fet que es va autoritzar l'exportació de bombes de dispersió a Líbia no va ser desmentit pel Govern espanyol.

El secret d'estat és un instrument que s'ha d'utilitzar, segons la Llei sobre secrets oficials, per protegir la seguretat i la defensa de l'Estat. En el cas del comerç d'armament, el secretisme s'utilitza com un mecanisme que afavoreix les exportacions d'armes. El cas de les bombes de dispersió MAT-120 és un exemple clar sobre això. S'ha utilitzat el secret d'Estat per impedir que els ciutadans sabessin que Espanya havia exportat bombes en raïm a Líbia.

Aquest cas també posa de manifest que el control parlamentari sobre les exportacions d'armament no és efectiu. Les estadístiques oficials no indiquen quin armament en concret s'està exportant, el que possibilita ocultar les operacions més criticables i impedeix un autèntic debat sobre les exportacions autoritzades pel Govern.

2.2. El cas de l'Aràbia Saudita

Cronologia de la Negociació de la venda d'uns BLINDATS Leopard a Aràbia Saudita

L'octubre de 2010, el diari *El País* (25/10/2010) va informar que Espanya estava negociant la venda de carros de combat Leopard a l'Aràbia Saudita. L'Operació inclouria entre 200 i 270 tancs i podria superar els 3.000 milions d'euros, el que la convertiria en la major exportació d'armament de la història espanyola. Els Leopard són produïts a Espanya per l'empresa privada General Dynamics-Santa Bàrbara Sistemes. La notícia aportava poques dades sobre com s'havia dut a terme la negociació, llevat que va començar el maig de 2008, a partir d'una visita del Rei Joan Carles a aquest país. També s'assenyalava que militars saudites ja havien examinat el funcionament del Leopard en el camp de maniobres de San Gregorio, a Saragossa.

Al març de 2011, el *Economista.es* (2011.03.28), va fer una referència a que s'havien produït contactes entre el personal del Ministeri de Defensa i l'Exèrcit d'Aràbia Saudita per a desbloquejar la negociació de la venda dels tancs Leopard. S'assenyalava que l'empresa pública ISDEFE estaria liderant les converses que si l'operació arribés a tancar-se, l'empresa Santa Bàrbara Sistemes buscaria com socis Indra, Amper, Tecnobit, Navantia o Sapa.

A principis d'abril de 2011 (Infodefensa.com 2011.08.04), el Director General d'Armament i Material del Ministeri de Defensa va viatjar a l'Aràbia Saudita per continuar avançant en les negociacions de la venda dels carros de combat Leopard. Va ser acompanyat per assessors de l'empresa pública ISDEFE, empresa

encarregada dels contactes dia a dia del possible contracte, i per alguns representants de les empreses espanyoles.

Al juliol de 2011, segons Infodefensa.com (2011.07.05), el Consell Federal de Seguretat d'Alemanya va autoritzar la venda de més de 200 carros Leopard 2A7 de combat a l'Àràbia Saudita. Sembla, per tant, que el Govern alemany està negociant també amb l'Àràbia Saudita la venda de tancs Leopard.¹⁷

El desembre de 2011, el llavors Secretari d'Estat de Defensa, Constantino Méndez, va enviar una carta al Govern saudita comunicant que «ja s'han donat les instruccions per avançar en la preparació d'una oferta definitiva del carro Leopard, segons els requeriments exigits pel Regne d'Àràbia». El nou secretari d'Estat, Pedro Argüelles, estaria preparant una reunió mixta amb l'executiu saudita per presentar una proposta final, segons el diari ABC.¹⁸

El maig de 2012, el Ministre de Defensa va viatjar a l'Àràbia Saudita per a impulsar acords de defensa i la venda dels tancs Leopard; una setmana abans una delegació del Consell Consultiu saudita havia visitat Espanya, entrevistant-se amb el ministre.¹⁹

El 25 de maig, el Consell de Ministres va aprovar el Reial Decret Llei 19/2012, que possibilita que el Ministeri de Defensa celebri contractes de subministrament d'armament amb governs d'altres països, encarregant-se de la gestió i l'execució del contracte. El secretari d'Estat de Defensa va reconèixer que l'Àràbia Saudita era un dels països que exigeix que es celebrin aquest tipus de contractes per adquirir armament.²⁰

El juny de 2012, el ministre de Defensa va mantenir una reunió a Madrid amb el seu homòleg de l'Àràbia Saudita per tractar, entre altres temes, la venda de carros de combat (vegeu Infodefensa 2012.06.07). El Ministeri de Defensa va informar que Espanya està «en la llista curta» d'aquest contracte.²¹

Segons el Secretari d'Estat de Defensa: «El suport del Ministeri de Defensa, del President del Govern i de SM el Rei a aquest projecte és inqüestionable», referint-se a la possible venda de tancs Leopard a l'Àràbia Saudita.²²

3. EXPORTACIONS ESPANYOLES D'ARMAMENT

3.1. Exportacions espanyoles de material de defensa 2002-2011

Tendència

El gràfic 1 mostra l'evolució del volum de les exportacions de material de defensa en els últims 10 anys. Com es pot observar, la tendència ha estat a l'alça des del 2002. Les exportacions de 2011 han estat un 115% superiors a les de 2010 i un 785% superiors a les de 2002. Cal destacar que les exportacions d'armament no s'han vist afectades per la crisi econòmica. Entre altres qüestions això demostra la importància de la política governamental de suport a aquestes exportacions.

17. Infodefensa.com 15/02/2012.

18. Infodefensa.com 15/02/2012.

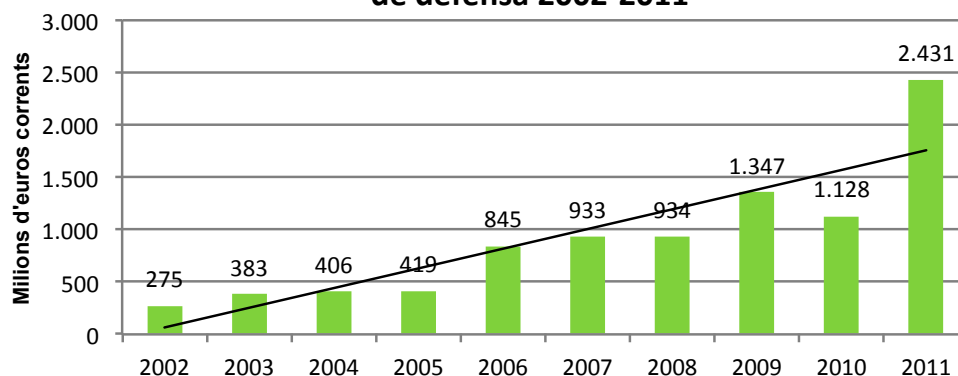
19. Infodefensa.com 14/05/2012 i El Mundo.com 14/05/2012.

20. Infodefensa.com 14/06/2012.

21. Infodefensa.com 8/06/2012.

22. Infodefensa.com 14/06/2012.

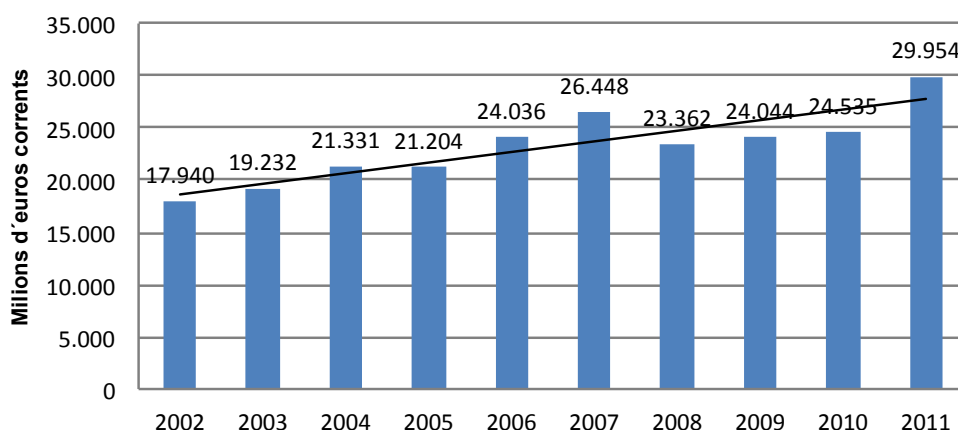
Gràfic 1. Exportacions Espanyoles de material de defensa 2002-2011

Font: Subdirecció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i Doble Ús. Elaboració pròpia

Mentre que la tendència exportadora espanyola és clarament alcista, la tendència mundial presenta petites oscil·lacions amb tendència a l'alça, però d'una manera no tan marcada (gràfic 2), és a dir, el pendent en l'evolució de la tendència espanyola, és superior al pendent mundial. Les exportacions mundials del 2011 presenten un increment del 22% respecte del 2010 i representen un augment del 67% respecte del 2002. Cal destacar que el volum de les exportacions d'armes actuals, malgrat els increments dels últims anys, no han arribat a assolir els valors del període àlgid de la Guerra Freda.

Gràfic 2. Exportacions mundials d'armes 2002-2011

Font: SIPRI. Elaboració pròpia

Cal tenir present que la tendència mundial del mercat d'armes ve determinada pel comportament de les exportacions dels Estats Units i Rússia, ja que entre els dos acaparen prop del 60% del mercat, la Unió Europea dels 27 membres acapara al voltant d'un altre 30% del mercat mundial.

Valor econòmic

Les exportacions espanyoles de material de defensa del 2011 han estat de 2.431 milions d'euros, i en el context dels 10 anys, entre 2002 i 2011, suposen una mitjana anual de 910 milions d'euros.

Segons el SIPRI, el 2011 Espanya es va situar en la vuitena posició en el rànquing mundial de països exportadors, ascendint una posició respecte de l'any anterior, darrere dels EUA, Rússia, Alemanya, França, Regne Unit, Xina i Itàlia.

Pel que fa a la participació en el mercat mundial d'armament, les exportacions espanyoles el 2011 van representar aproximadament un 3% de total d'aquest mercat, i respecte a la balança comercial espanyola van suposar un 1,15% de les exportacions totals.

Les exportacions del 2011 han representat el 3% de les exportacions mundials d'armes i el 1,15% del total de la balança comercial espanyola

Productes exportats²³

En el conjunt dels darrers anys els tres tipus de material de defensa espanyol més venuts continuen sent, com l'any anterior, les aeronaus militars, els vaixells de guerra i els equips de formació d'imatge o contramesura (vegeu taula 2). Les aeronaus militars representen el 39% del total del període estudiat i han suposat 3.418 milions d'euros (1.124 milions el 2011), els vaixells de guerra representen el 31%, amb 2.737 milions d'euros (941 milions el 2011), i els equips de formació d'imatge o contramesura –que inclouen càmeres, equips de formació d'imatge d'infrarojos o tèrmics, sensors de radar, etc.– el 8%, amb 722 milions d'euros (92 milions el 2011). Les tres categories anteriors han suposat el 78% de les exportacions en tot el període.

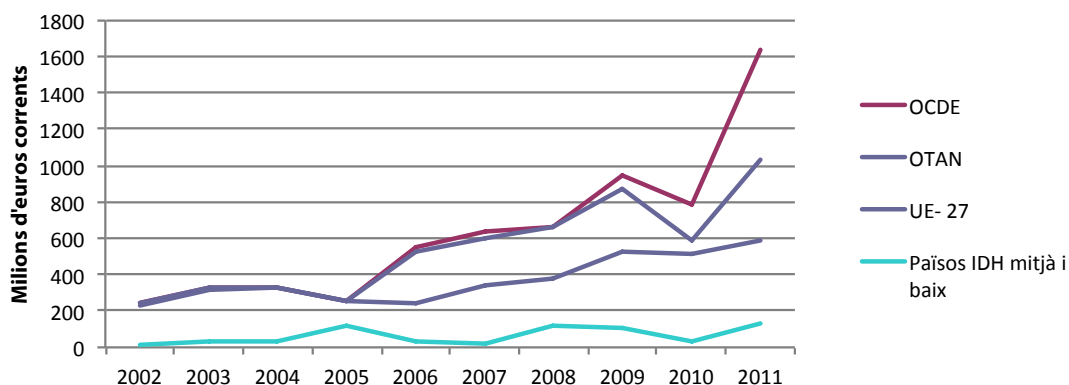
El 78% de las exportaciones del período 2002-2011 corresponde a aeronaves militares (39%); buques de guerra (31%), y equipos de formación de imagen, radares, etc. (8%)

El 22% restant està repartit de la següent manera, un 6% en la categoria 8 (combustibles i explosius), amb un valor de 545 milions € (122 milions € el 2011), un 6% en la categoria 4 (bombes, coets, torpedes, míssils), amb 531 milions € (57 milions € el 2011), un 4% en la categoria 6 (vehicles tot terreny, carros, blindats, amfibis), amb 376 milions € (9 milions € el 2011).

Destinació

La destinació més important de les armes espanyoles està constituïda pel grup de països que formen part de l'OCDE, han rebut el 67% (1.638 milions €) del total de les armes fabricades a Espanya, el que ha suposat un 108% més que l'any anterior. El segon lloc de destinació en importància resideix en els països que formen part de l'OTAN, que han rebut el 43% (1.038 milions €) del total de les armes facturades, el que ha suposat un augment del 77% respecte de l'any anterior. El tercer lloc l'ocupen els 27 països de la UE, que han rebut el 24% (589 milions €) del total de les exportacions i representa un augment del 15% respecte de l'any anterior. En darrer lloc les exportacions a països amb un IDH mitjà i baix que han rebut el 5% (128 milions €) del total de les exportacions i ha representat un augment del 299% respecte de l'any anterior.

Gràfic 3. Evolució de les exportacions espanyoles d'armes per destinacions

Font: Subdirecció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i Doble Ús. Elaboració pròpia

23. Les armes incloses sota el concepte de material de defensa s'agrupen en categories, el contingut de cada categoria es pot consultar en l'annex II d'aquest document.

Les vendes a la Unió Europea, han arribat dels 589 milions €, dels quals 270 milions € (el 46%) es deuen a intercanvis, de parts i peces, en els programes de fabricació conjunta d'armaments. El programa principal és l'avió de combat EF-2000 amb 228 milions €, el segueix el míssil IRIS-T amb 19 milions €, l'avió de transport A-400M amb 19 milions € i l'helicòpter Tigre amb 5 milions €. Per països el Regne Unit ha rebut peces o parts per valor de 121 milions €, el segueix Alemanya amb 98 milions € i Itàlia amb 44 milions €.

En el registre d'armes convencionals de Nacions Unides el govern espanyol ha informat que ha exportat 4 vehicles blindats de combat a Romania, 1 fragata F-310 a Noruega, 1 vaixell de vigilància i 3 patrulleres de vigilància a Venèçuela.

Denegacions

El 2011, la JIMDDU va denegar 4 llicències per exportar material de defensa. Dues denegacions es van basar en l'aplicació dels criteris de la Posició Comuna 2008/944/PESC: l'exportació a **Guatemala** de pistoles, en aplicació del criteri 7, existència de risc que la tecnologia sigui desviada o reexportada en condicions no desitjades, i l'exportació a **Zimbabwe** de recanvis d'aeronaus, per embargament de la UE, en aplicació del criteri 1. Les altres dues denegacions es van referir a l'exportació de rifles als **Estats Units**, per no existir autorització per a la fabricació, i la venda a **Veneçuela** d'una carabina i sistema de tret per no existir constància de titularitat de l'arma. Finalment, es va revocar una autorització concedida d'exportació d'ulleres de visió nocturna a Líbia, per existència de conflicte armat.

De 962 sol·licituds d'exportació— sense tenir en compte les rectificacions sobre autoritzacions ja concedides—, només es van denegar 4, el que suposa el 0,41% (el 0,21% si només tenim en compte les dues denegacions basades en la Posició Comuna 2008/944/PESC). El escassíssim nombre de denegacions per l'aplicació dels criteris de la Posició Comuna 2008/944/PESC es pot considerar com un indicatiu de la interpretació poc rigorosa dels criteris legals que està posant en pràctica la JIMDDU, amb la finalitat d'afavorir la indústria espanyola de defensa. Indici que es reforça amb el fet que Espanya durant el període 2001-2010 no ha realitzat cap consulta als països de la Unió Europea sobre les operacions d'exportacions d'armament que pretén autoritzar.²⁴

L'escàs nombre de denegacions es pot considerar un indicatiu d'interpretació poc rigorós de la legislació per part de la JIMDDU

Donacions i alienacions d'armament a preu simbòlic

En relació amb el material de defensa exportat, les estadístiques oficials inclouen una taula amb les operacions de *leasing*, cessions, donacions, segona mà, assistència tècnica i producció sota llicència. Durant el 2011, es va vendre a Austràlia un rifle de caça de segona mà per valor de zero euros. També es van produir sis donacions d'armament, totes elles per valor de zero euros: tres d'elles corresponen a rifles de caça (un rifle de caça a França, dos rifles de caça a la República Dominicana, un rifle de caça i dos canons de rifle de caça a Sud-àfrica); dues armes esportives (carregadors per pistoles esportives a Grècia, un revòlver i una pistola de tir esportiu a Suïssa), finalment, es van enviar a Mauritània parts i components d'aeronau.

Aquesta taula, però, és incompleta, ja que no recull les exportacions d'armament valorades en zero euros, que sí es relacionen a la taula de «Exportacions realitzades de material de defensa per països i articles de productes 2011». Segons aquesta taula, durant 2011 es van realitzar exportacions d'armes valorades en zero euros a: Austràlia (categoria 1), Xile (categoria 3), Costa Rica (categories 1 i 3), Estats Units (categoria 15), França (categoria 2), Hongria (categoria 1), Índia (categoria 4), Itàlia (categories 7 i 9), Luxemburg (categoria 4), Mauritània (categoria 10), Mèxic (categoria 3), Regne Unit (categoria 22) i Suècia (categoria 15).

24. Segons les dades recollides en els informes anuals que elabora la Unió Europea.

Les estadístiques oficials tampoc recullen informació suficient sobre les exportacions d'armament «usat» per l'exèrcit espanyol. Aquestes transferències, si es fan a un preu simbòlic, han de ser acordades pel Govern. També han de ser autoritzades per la JIMDDU, que tindrà en compte els criteris generals per autoritzar l'exportació de material de defensa.²⁵ Aquestes alienacions per un preu simbòlic s'utilitzen com un instrument de política exterior, amb la finalitat de millorar les relacions bilaterals.

Durant 2011, les úniques cessions d'armament a preu simbòlic autoritzades pel Govern van consistir en l'alienació de dos vaixells patrullers, pel preu de cent euros cadascun, amb destinació al Senegal i Moçambic. Segons la referència del Consell de Ministres del dia 7 d'octubre, la finalitat de la venda era «reforçar la vigilància i la seguretat dels espais marítims».

Aquestes operacions sembla que han estat autoritzades per la JIMDDU el 2011. Així es dedueix de la taula «Exportacions autoritzades de material de defensa per països i articles de productes», en la qual s'inclouen exportacions a Moçambic i Senegal dins de la categoria de vaixells de guerra per valor de zero euros, en lloc dels cent euros que assenyalava l'Acord del Consell de Ministres.

És molt probable també que la donació a Mauritània de parts i components d'aeronaus per valor de zero euros es tracti d'un avió Casa C-212. La seva alienació a Mauritània va ser autoritzada pel Govern pel preu simbòlic de cent euros, el dia 3 de setembre de 2010. Aquesta cessió es va produir en el marc dels convenis en matèria de lluita contra la immigració il·legal signats amb aquest país.

La informació de les estadístiques oficials sobre donacions i alienacions d'armament a preu simbòlic és molt insuficient. Encara que es valori econòmicament a zero, s'està produint una transferència d'armament que es pot utilitzar. Suposa una minusvaloració del volum real d'armament exportat. Per exemple, el 2008, el Govern va autoritzar la cessió al Marroc de vuit jocs de llançadores de bombes d'aviació, pel preu simbòlic d'un euro, tot i estar valorats en 86.848 euros.²⁶

3.2. Exportacions espanyoles de material de doble ús

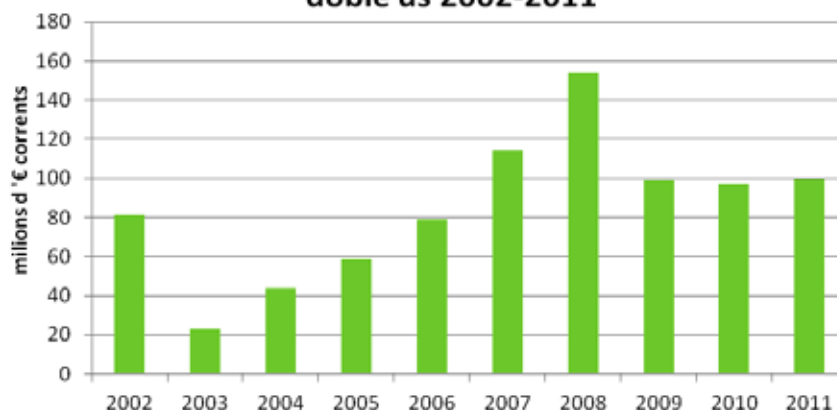
Les exportacions realitzades el 2011 de material de doble ús han ascendit a 99 milions €, el que representa un augment del 2% respecte de l'any anterior (vegeu taula 4).

Els principals destinataris el 2011 han estat la Xina (18,6 milions €), Iran (16,8 milions €), Estats Units (15,3 milions €) i Brasil (10,6 milions €); les exportacions als quatre països representen el 62% del total de les exportacions de material de doble ús. Les exportacions a la Xina han consistit en fibra de carbó i centres de mecanitzat per a la indústria aeronàutica, màquines per sector automoció, sistemes de control numèric per a màquines del sector tèxtil, sensors d'imatges per satèl·lits de comunicacions en el sector aeroespacial, etc. En el cas de l'Iran (que està sotmès a embargament) els enviaments han consistit en tubs d'acer i vàlvules, amb recanvis, per a la indústria del petroli i gas i plantes de generació d'energia.

25. Les exportacions de material de defensa usat es regeixen pel Reial decret 1638/1999, de 22 d'octubre, pel qual es regula l'alienació de béns mobles i productes de defensa en el Ministeri de Defensa, publicat al BOE de 4 de novembre de 1999.

26. Consell de Ministres de 18 de gener de 2008

Gràfic 4. Exportacions espanyoles de material de doble ús 2002-2011

Font: Subdirecció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i Doble Ús. Elaboració pròpia

Quant als productes exportats, el primer lloc l'ocupen els productes de la categoria 2 (tractament de materials)²⁷ amb 57 milions €, li segueix la categoria 1 (materials, substàncies químiques, «microorganismes» i «toxines») amb 32 milions €, la categoria 5 (telecomunicacions i «seguretat de la informació») amb 4 milions €, la categoria 3 (electrònica) amb 3 milions € i la categoria 0 (materials, instal·lacions i equips nuclears) amb 3 milions €.

El 2011 s'han realitzat 13 denegacions d'exportació, 3 d'elles a Xina pel risc de desviament a ús militar; 3 a Geòrgia per la seva situació d'inestabilitat regional (eren avions no tripulats), 3 a Pakistan per risc de desviament a programes de proliferació, 2 a Iran per risc de desviament a programes de proliferació, 1 a Sudan per risc de desviament i 1 a Lesotho d'avions no tripulats. Les 13 denegacions es van realitzar sobre un total de 463 sol·licituds d'exportació– sense tenir en compte les rectificacions sobre autoritzacions ja concedides–, el que suposa el 2,81%.

3.3. Exportacions espanyoles d'armes curtes i lleugeres

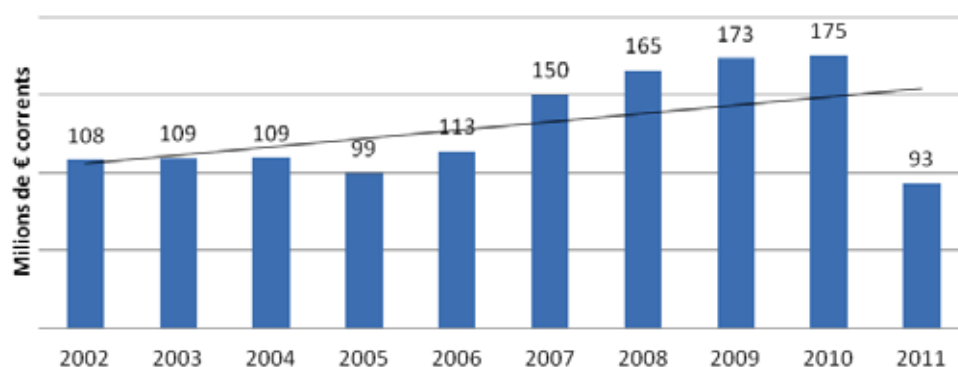
Quant a les exportacions d'armes curtes i lleugeres, disposem de dues fonts d'informació, la qual proporciona el MITC i que es recull a la base de dades de Duanes ESTACOM. Si ens atenim a l'informe del MITC, segons la classificació de productes de material de defensa,²⁸ podem considerar que les categories 1 (armes de foc de calibre 12,7 mm i inferiors), la categoria 2 (armes de calibre superior 12,7 mm), la categoria 3 (municions i components) i la categoria 4 (bombes coets, torpedes, míssils) sabent que no tot aquest material pot ser considerat lleuger o arma curta, però donada la impossibilitat de segregar, ho considerarem com exportacions d'armes curtes i lleugeres. En aquest cas, les exportacions del 2011 segons el MITC, van ascendir a 109 milions €. Si prenem la base de dades de duanes ESTACOM i en concret prenem les exportacions realitzades segons el codi aranzelari TARIC 93,²⁹ les exportacions d'armes curtes i lleugeres van ascendir a 93 milions €.

27. Els productes que es consideren material de doble ús s'agrupen en categories, el contingut de cada categoria està recollit en l'annex II d'aquest document.

28. Les armes incloses sota el concepte de material de defensa s'agrupen en categories, el contingut de cada categoria es pot consultar en l'annex II d'aquest document.

29. Les armes incloses en cada epígraf del codi 93 es poden consultar a l'annex II del document.

Gràfic 5. Exportacions Espanyoles d'armes curtes i lleugeres 2002-2011

Font: Base de dades ESTACOM d'Institut de Comerç Exterior. Valors corresponents al codi aranzelari 93. Elaboració pròpia

El rànquing dels 10 primers països receptors d'armes curtes i lleugeres, en el decenni, i segons la base de dades ESTACOM, està format per Estats Units, Regne Unit, França, Alemanya, Portugal, Dinamarca, Itàlia, Bèlgica, Ghana i Turquia, entre els 10 han rebut el 67% del total de les armes.

L'informe del MITC no destina un apartat específic a aquesta classe d'exportacions, però d'altra banda les ONG són molt sensibles a les mateixes, ja que són les armes curtes les que major nombre de víctimes genera. Fruit de la pressió que han exercit les ONG, els informes dels quatre últims anys han destinat un apartat a informar de les exportacions realitzades de material policial, antiavalots, i d'armes de caça i tir esportiu, armes que per les seves característiques tècniques no són d'ús militar.

Pel que fa a les exportacions de material antiavalots i de seguretat aquestes han tingut un valor de 747 milers d'€ el 2011. Si considerem els últims quatre anys les destinacions han estat Angola, Veneçuela, Bolívia, Perú i Nicaragua.

Pel que fa a les exportacions d'armes de caça i esportives (escopetes, cartutxos i peces de recanvi, les exportacions han ascendit a 46 milions €, un augment del 52% respecte de l'any anterior, sent les destinacions Ghana (7505 milers €), Estats Units (6718 milers €), Rússia (3.144 milers €), Noruega (2.965 milers €) i Austràlia (2435 milers €). Quant al destinatari d'aquestes armes, el MITC assenyala que és una empresa privada.

En el registre d'armes petites i lleugeres de Nacions Unides el govern espanyol ha declarat que ha exportat 15 pistoles a Cuba, 17 pistoles a Indonèsia, 1 rifle a Mèxic, 164 llançagranades a estats Units, 121 llançagranades a Finlàndia i 224 llançagranades a Indonèsia.

Accions contra la proliferació d'armes curtes i lleugeres

El govern espanyol vol ser un contribuent significatiu en la lluita contra el comerç il·lícit, la proliferació i l'acumulació d'armes curtes i lleugeres i de les seves municions. En aquest sentit el govern declara contribucions a organismes internacionals i regionals, 20.000 € al Centre Regional de les Nacions Unides per la Pau, el Desarmament i el Desenvolupament a Amèrica Llatina i el Carib (N-LiREC); 25.000 € al Programa de Control de Armes a Àfrica Occidental (ECOSAP) de la Comunitat Econòmica d'Estats d'Àfrica Occidental (CEDEAO) i 15.000 € a la Xarxa per a l'Acció Internacional en matèria d'Armes Petites (IANSA).

Naturalesa de l'usuari final

Com en anys anteriors l'informe del MITC aporta informació sobre la naturalesa de l'usuari final i l'ús de les armes exportades. Indica per a cada país el percentat-

ge de l'exportació segons l'ús públic o privat, dins l'ús privat el destinatari seria una armeria, una empresa privada o un particular, dins d'ús públic el destinatari seria una empresa pública o les forces armades o policials.

Les xifres més elevades d'exportació ens indiquen que el principal usuari de les armes espanyoles són les forces armades i en segon lloc empreses privades. En tant que l'usuari final sigui una empresa privada cal interpretar com un intercanvi de parts o peces en les quals es participa de forma consorciada a la producció de projectes d'armes europees o en el muntatge final d'una arma en un tercer país. Però també cap una altra possibilitat, que alguna de les empreses que adquireix una arma espanyola sigui una empresa prestadora de serveis militars, és a dir que hi ha la possibilitat que Espanya estigui venent armes a un exèrcit privat.

4. DESTINACIÓ DE LES ARMES

En aquest apartat pretenem emfasitzar les exportacions que poden vulnerar clarament el marc legislatiu vigent sobre comerç d'armes a la Unió Europea i a Espanya. Els criteris per autoritzar o denegar exportacions d'armament a destinacions controvertides o sensibles estan definits en la Posició Comuna 2008/944/PESC de la Unió Europea i que han estat incorporats a la Llei espanyola 53/2007 *Llei de comerç exterior de material de defensa i doble ús*.³⁰ D'aquesta manera, tant la Llei espanyola com la Posició Comuna estableixen una sèrie de criteris per denegar exportacions a aquells països que estiguin sancionats o embargats, països amb manifesta inestabilitat política, països en conflicte armat, països que vulnerin els drets humans, països que no lluitin contra el terrorisme o països amb un índex de pobresa preocupant (el quadre 1, presenta un resum d'aquests criteris).

Des d'una lectura objectiva de cada un d'aquests criteris de denegació d'exportacions, observem que hi ha un conjunt de països de destinació per als quals, segons el nostre criteri, s'estaria vulnerant clarament tant la Llei espanyola sobre comerç de material de defensa com la Posició Comuna europea.

Quadre 1. Els vuit criteris de la Posició Comuna 2008/944/PESC

Criteri 1. Respecte dels compromisos i obligacions internacionals dels Estats membres, en particular les sancions adoptades pel Consell de Seguretat de les Nacions Unides o la Unió Europea, els acords de no proliferació i sobre altres temes, així com altres obligacions internacionals (com els embargaments d'armes).

Criteri 2. Respecte dels drets humans al país de destinació final i respecte del Dret Internacional Humanitari per part d'aquest país.

Criteri 3. Situació interna del país de destinació final, en relació amb l'existència de tensions o conflictes armats.

Criteri 4. Preservació de la pau, la seguretat i l'estabilitat regionals.

Criteri 5. Seguretat nacional dels Estats membres i dels territoris on les relacions exteriors són responsabilitat d'un Estat membre, així com dels països amics i aliats.

Criteri 6. Comportament del país comprador enfront de la comunitat internacional, especialment pel que fa a la seva actitud enfront del terrorisme, la naturalesa de les seves aliances i el respecte del Dret internacional.

Criteri 7. Existència del risc que la tecnologia o l'equip militar es desviïn dins del país comprador o es reexportin en condicions no desitjades.

Criteri 8. Compatibilitat de les exportacions de tecnologia o equips militars amb la capacitat econòmica i tècnica del país receptor, tenint en compte la conveniència que els Estats satisfacin les seves necessitats legítimes de seguretat i defensa amb el mínim desviament de recursos humans i econòmics per a armaments.

Font: Ley 53/2007 *Ley de Comercio Exterior de Material de Defensa y Doble Uso*

30. L'Art 8.c) de la Llei 53/2007, de 28 de desembre, sobre el control del comerç exterior de material de defensa i doble ús, recull els 8 criteris de la Posició Comuna

Com en anys anteriors, s'han continuat realitzant exportacions d'armament a països en conflicte armat o amb greus violacions dels drets humans i / o del Dret Internacional Humanitari, així com exportacions que podrien posar en perill l'estabilitat regional o agreujar la situació interna d'alguns dels països de destinació.³¹ Vegem a continuació alguns exemples:

Àràbia Saudita – El 2011 es van exportar 14 milions d'euros en material de defensa com aeronaus de transport militar i projectils d'il·luminació i municions, dispositius i components per a les forces armades. A més, tal com s'ha destacat anteriorment, el govern del PSOE va iniciar converses amb l'Àràbia Saudita, continuades per l'actual govern popular, per a la qual seria la major operació en la història de les exportacions espanyoles d'armament: la possible venda de més de 200 tancs Leopard per un valor superior als 3.000 milions d'euros.

Són àmpliament coneguts els casos de violacions de drets humans en aquest país, especialment contra les dones, i contra aquells que són crítics amb el règim. A Àràbia Saudita se segueix aplicant la pena de mort, la tortura, les morts sota custòdia policial i altres penes cruels, inhumanes i degradants se segueixen infringint contra persones empresonades (inclosos els presos de consciència). El 2010 es podria haver vulnerat el dret internacional humanitari quan les forces armades van intervenir en un conflicte al nord del Iemen efectuant atacs aeris indiscriminats o desproporcionats que van causar morts i ferits entre la població civil, segons va denunciar Amnistia Internacional.

És per això que, aquestes exportacions podrien vulnerar la legislació sobre comerç d'armes, en concret per l'incompliment del criteri 2, sobre drets humans, el criteri 3, sobre la situació interna del país de destinació, i el criteri 4, relatiu a l'estabilitat regional.

Veneçuela – Es van exportar més de 567.4 milions d'euros que van incloure 3 patrullers oceànics, un vaixell de vigilància del litoral i municions per peces de tir instal·lades en vaixells, 145.823 euros en material policial i de seguretat (20% del total), 3,25 milions d'euros en material de doble ús (substàncies químiques per a la indústria petrolífera i petroquímica), i 810.840 euros en «escopetes, cartutxos d'escopeta, perdigons i fulminants», el 100% a empreses privades i armeries. Finalment, es va autoritzar una operació de correatge a una empresa espanyola per exportar des de Polònia peces per helicòpters militars de fabricació russa.

La violència delictiva i policial va continuar sent motiu de preocupació. El 2010, nou de cada 10 persones de les 14.000 assassinades aquest any van morir, almenys, per una bala. Com a conseqüència dels alts índexs de violència armada, el govern veneçolà va crear el 2011 una Comissió Presidencial per al Control d'Armes, Municions i el Desarmament i, a partir de l'1 de juny de 2012, va prohibir la comercialització i importació de tot tipus d'armes de foc i municions durant un any com a mesura per controlar la proliferació d'armes petites que augmenta i perpetua la violència delictiva.

Donats els alts índexs de violència interna que pateix el país considerem que seria convenient no exportar armes lleugeres, material de caça i tir esportiu per tal de dificultar l'increment de la violència interna.

Aquestes exportacions podrien ser interpretades com una violació dels criteris 2 i 3 de la legislació vigent sobre comerç d'armes.

Estats Units – Va rebre 115 milions de material de defensa («parts i peces d'aeronaus, de vaixells, de carros de combat i de míssils, combustibles militars, i armes

31. Per a realitzar la següent selecció de països s'han consultat els següents documents de referència: Índex de Drets Humans de l'Escola Cultura de Pau (2010); Informe anual sobre drets humans d'Amnistia Internacional, 2012; SIPRI Yearbook 2012 a relació a la situació de conflicte armat i embargaments militars, PNUD, per establir el nivell de desenvolupament humà IDH.

petites amb les seves municions»), 40% a empreses privades. A més, es van exportar 1,5 milions en material de doble ús i 6,7 milions en armes de caça i esportives, el 100% d'aquestes últimes destinat a empreses privades (81%), armeries i particulars. Segons la informació duanera es van exportar més de 30 milions de € en armes petites i lleugeres.

Als Estats Units es segueix aplicant la pena de mort (el 2011 a 43 persones) i els cossos de seguretat de l'Estat són sovint objecte d'informes negatius per l'ús excessiu de la força. EUA està acusat de violacions greus de drets humans i violacions del Dret Internacional Humanitari pel manteniment de la presó de Guantánamo i per les seves actuacions en el marc de la «lluita contra el terrorisme». Així mateix, diversos informes critiquen el poc respecte als drets humans que presten les empreses de serveis militars privades en la seva actuació en països com l'Iraq o Afganistan i el grau d'impunitat de les mateixes.

Finalment destacar l'alt grau d'armes que posseeix la població civil i l'elevat nombre de víctimes provocades per les mateixes.

En conclusió, no hi ha garanties suficients que el material de defensa exportat no acabi sent utilitzat en contextos no desitjats contravenint el criteri 2 de la Posició Comuna europea.

Mèxic – Es van exportar més de 109 milions d'euros en cinc avions de transport i recanvis, a més de gairebé 850 mil euros en escopetes i cartutxos (de gairebé 5 milions autoritzats) amb destinació a les forces armades.

Segons Amnistia Internacional, «els càrtels de la droga i altres bandes delictives, actuant de vegades en col·lusió amb la policia o altres funcionaris públics, van matar i segrestar a milers de persones. Els immigrants irregulars que travessaven Mèxic per desenes de milers van patir abusos greus, com ara segrest, violació i homicidi, a mans d'aquestes bandes.» La resposta del govern davant aquestes violacions de drets humans i davant d'altres com «desaparicions forçades, execucions extrajudicials, tortures i detencions arbitràries» comeses per la policia i les forces armades, va ser la impunitat.

Com a conclusió, les exportacions d'armes a Mèxic, i especialment les armes petites i lleugeres, encara que destinades a les seves forces armades, podrien contravenir el que disposa el criteri 2 de la Posició comuna europea.

Colòmbia – Es va realitzar la venda de 24,98 milions d'euros incloent un avió de transport, recanvis per a aeronaus, monocles i ulleres de visió nocturna, municions de peces d'artilleria i «una pistola». A més es van exportar 255.000 euros a escopetes i beines amb pistó dels quals més del 94% van ser destinats a empreses privades.

Colòmbia pateix un conflicte armat intern de llarga durada en què grups guerrillers, paramilitars i forces de seguretat de l'Estat cometien greus violacions de drets humans i violacions del dret internacional humanitari. Algunes de les conseqüències del conflicte són desplaçaments forçosos, desaparicions forçades, execucions extrajudicials (també referides com «falsos positius» en què les víctimes són identificades com a membres de la guerrilla morts en combat, sense ser-ho) i segrestos, crims que solen quedar en la impunitat.

Davant aquests fets, les exportacions espanyoles d'armes a Colòmbia suposen un clar incompliment, almenys, dels criteris 2 (drets humans) i 3 (situació interna de tensió o conflicte armat) de la Posició Comuna europea.

Egipte – Va rebre 69.8 milions d’euros en material militar (3 avions de transport i recanvis, i material de la categoria «vehicle / s tot terreny»); 1,5 milions en material de doble ús i 336.500 euros en cartutxos d’escopeta per a l’empresa privada (75%), dels quals només figuren 206.400 euros a Duanes.

L’Índex de Drets Humans de l’Escola Cultura de Pau ja alertava el 2010 de la situació de violacions sistemàtiques dels drets humans i del Dret Internacional Humanitari a Egipte a causa de l’existència de tortures com una pràctica comuna i generalitzada. Amnistia Internacional va realitzar el seguiment dels esdeveniments durant les revoltes àrabs constatant greus violacions dels drets humans des de la revolució de gener, abans i després de Mubarak. Per tant, en qualsevol cas, en aquest context aquestes exportacions van suposar un risc per a la població civil, la situació interna del país de destinació i, finalment, per preservar l’estabilitat regional.

En concret, aquestes exportacions incompleixen els criteris 2, 3 i 4 en referència a la situació dels drets humans i a la situació interna del país, obviant la funció preventiva de la legislació.

Ghana – Va rebre un avió i recanvis amb destinació a les forces armades per valor de 27 milions d’euros. A més, el 2011 va ser la primera destinació d’armes de caça i tir esportiu, per sobre fins i tot dels Estats Units, amb un total de 7,5 milions en cartutxos d’escopeta per a ús privat (prop del 80% destinat a empreses privades).

En aquest cas resulten especialment preocupants, per recurrents i elevades, les exportacions de «cartutxos d’escopeta» o un altre material de caça i tir esportiu a aquest país. També és motiu d’inquietud la naturalesa privada dels seus destinataris en una regió en conflicte, en què Ghana exporta municions d’armes lleugeres a països com Burkina Faso i Níger. En aquest sentit, el 2010, davant la preocupació manifestada per diferents parlamentaris en la Comissió de Defensa respecte a aquestes exportacions, la Secretària d’Estat de Comerç, Iranzo Gutiérrez, va realitzar la següent declaració: «Nosaltres sabem que aquesta és una exportació [la de armes espanyoles a Ghana] que es destina a la població local per satisfer les seves necessitats alimentàries i, bàsicament, és per poder caçar ocellets i fins i tot micos, que sabem que són una base de l’alimentació local».³² No obstant això, el Govern espanyol havia reconegut amb anterioritat que part d’aquestes municions es reexporta a Nigèria, Níger, Togo o Costa d’Ivori, molts d’ells en situació de conflicte.

És a dir, hi ha un risc manifest de desviament i reexportació a altres països veïns que al seu torn posaria en risc la preservació de la pau, la seguretat i l’estabilitat regionals, traduint en un incompliment dels criteris 4 i 7 de la Posició Comuna europea.

Mali – Va rebre el 2011 més de 3 milions d’euros en armes de caça i tir esportiu, enfront dels escassos 470.000 € de mitjana entre 2007 i 2010.

Aquestes exportacions són preocupants pel context actual, el país ha patit un cop d’estat militar, aprofitant aquesta conjuntura grups rebels s’han fet amb el control del nord del país. A tot això cal afegir la inestabilitat de Líbia, amb la qual comparteix frontera, i la facilitat de moviment amb la qual es poden moure les fraccions rebels per aquesta zona del desert. La mateixa ONU ha manifestat la seva preocupació davant la possibilitat del retorn d’excombatents malians de Líbia i davant la proliferació d’armes que circulen en aquesta regió.

El Govern espanyol negava motius de preocupació quan anteriorment havia reconegut que part de les municions exportades a Ghana es reexportaven a Nigèria, Níger, Togo o Costa d’Ivori

32. Vegeu el Diari de Sessions del Congrés dels Diputats, Comissió de Defensa, IX Legislatura, núm. 564, de 8 de juny de 2010, pàg.19.

Les exportacions d'armes a Israel suposarien una violació flagrant de, com a mínim, els criteris 2, 3, 4 i 6 de la Posició Comuna 2008/944/PESC

D'altra banda, Mali i Mauritània van realitzar operacions militars conjuntes a la frontera suposadament per combatre l'AQMI (Al-Qaida al Magrib Islàmic) i s'està parlant de dur a terme una intervenció militar internacional a la zona nord del país.

Davant aquesta situació és aconsellable aplicar el criteri 3 de la posició comuna pel qual es recomana no vendre armes que puguin empitjorar la inestabilitat regnant actualment.

Israel – Segons la informació disponible a l'informe MICT, el 2011 es van exportar 472.550 euros en material de defensa de les categories 1, 3 i 8 (armes de calibre inferior a 20 mm, municions, dispositius o components i explosius), 74% de les mateixes amb destinació a empresa privada, 99.170 euros en material de doble ús corresponent a «tecnologia per a un microprocessador, programari de targetes SIM i circuits integrats per al sector de telecomunicacions», i 2.600 euros en material de caça i tir esportiu, en concret cartutxos d'escopeta per a empresa privada. No obstant això, segons duanes, les exportacions a «armes, municions, parts i components» ascendien a un total de 2,8 milions d'euros. Tenint en compte les relacions existents amb aquest país en matèria de cooperació militar, les xifres assenyalades resulten sorprenents per ser gairebé insignificants en termes econòmics, de manera que cal suposar que la major part de les exportacions realitzades estan protegides pels acords d'informació classificada signats entre els dos països.

En relació a la destinació d'aquestes exportacions, Israel ha estat acusat per Nacions Unides de cometre greus violacions de drets humans que inclouen la discriminació sistemàtica, l'ús excessiu de la força –causant nombroses morts de civils palestins–, judicis injustos i sense garanties a civils palestins –fins i tot menors d'edat– en tribunals militars, tortures i maltractaments i impunitat. A més, ha estat acusat de crims contra la humanitat després de la «Operació Plom Fos» duta a terme a la Franja de Gaza. Israel no respecta el Dret Internacional Humanitari ni les resolucions de les Nacions Unides. A més hi ha evidències de reexportació de tecnologies i material militar a tercers països.

En qualsevol cas, seguint les recomanacions de la «Guia de l'usuari» per a l'aplicació de la Posició Comuna, aquestes exportacions suposarien una violació flagrant de la regulació existent ja que s'estarien incomplint, almenys, els criteris 2, 3, 4 i 6. Per tant, en aquest cas la JIMDDU estaria prioritzant criteris polítics i comercials per sobre dels establerts per la legislació vigent sobre comerç d'armes.

Turquia – El 2011 es van exportar 66.350 euros en material de defensa corresponent a parts i peces d'aeronaus per al programa de l'avió A400M i una pistola, el 100% destinat a empresa o usuari privat. En material de doble ús es van exportar 4,84 milions d'euros per a ús privat, i 1,88 milions en «cartutxos d'escopeta, pólvora i beines sense i amb pistó», el 100% per a ús privat.

Durant 2010 hi va haver enfrontaments armats entre el Partit dels Treballadors Kurds (PKK) i les forces armades turques. A més, es va continuar denunciant l'ús de força excessiva durant manifestacions, així com tortura i maltractaments sota custòdia policial. La impunitat i els judicis injustos sense oferir les garanties degudes continuaren sent la resposta habitual.

Com en casos anteriors, la part crítica de les exportacions a Turquia recau en els 1.88 milions per la categoria de «caça i tir esportiu», ja que hi ha un conflicte obert entre el PKK i el govern turc, i encara que no es tracti de material militar, en aquest context podria ser usat per cometre violacions de drets humans. En aquest escenari, seria recomanable aplicar els criteris 2 i 3 de la posició comuna europea.

Pakistan i l'Índia mantenen un conflicte històric per el control del territori de Cachemira, raó per la qual caldria aplicar el criteri 4 sobre l'estabilitat regional

Bahrain – Es van exportar 6.35 milions d'euros en «municions, dispositius i components» per les forces armades.

Bahrain ja va viure protestes el 2010, en les quals les forces de seguretat (policia) van utilitzar armes de foc i munició real contra els manifestants i altres persones. El 2011, es van produir morts de civils per trets de les forces armades en intentar dispersar els manifestants. A més d'aquest ús excessiu de la força, es van produir detencions arbitràries també vinculades amb les protestes i, pel que sembla, caracteritzades per les tortures i altres maltractaments que, en alguns casos, van portar a morts sota custòdia.

En pro de l'estabilitat regional i la seguretat interna, aquestes exportacions s'haurien d'haver denegat en virtut dels criteris 2, 3 i 4.

Pakistan – Va rebre simuladors de vol, sistemes de radar, reparació i modernització de motors i recanvis d'aeronaus per les forces armades per un valor superior als 12,9 milions d'euros. També es van exportar 675.376 euros en escopetes, pólvora i pistons (390 mil segons duanes) per empreses privades.

Sens dubte, es tracta d'un país en conflicte armat amb tensions internes i regionals. Pel que fa a drets humans la situació al Pakistan és crítica ja que, segons Amnistia Internacional, es cometen violacions de drets humans com ara «desaparicions forçades, tortura i homicidi de civils, periodistes, activistes i presumptes membres de grups armats en atacs indiscriminats i execucions extrajudicials», sovint sota la impunitat amb la qual actuen les forces de seguretat i els serveis d'intel·ligència. L'Escola Cultura de Pau en el seu Índex sobre Drets Humans de 2010 quantificava la situació de 7,7 sobre un màxim de 8 en referència a la situació de desprotecció i vulneració del Dret Internacional dels Drets Humans i del Dret Internacional Humanitari. Finalment, Pakistan ha estat desenvolupant durant l'última dècada el seu programa nuclear per contrarestar el potencial militar de l'Índia, realitzant les últimes proves amb un míssil balístic capaç de portar càrregues nuclears i arribar als 1300 km de distància.

Per tot el que s'ha assenyalat anteriorment, aquestes exportacions contravindrien el que disposen els criteris 2, 3 i 4 de la Posició Comuna europea.

Índia – Es van exportar 5 milions en material de defensa per productes inclosos en les categories 9, «vaixells de guerra», 10, «aeronaus», i 11, «equips electrònics».

Cal destacar que l'Índia manté un conflicte històric amb Pakistan pel control del territori del Caixmir, així com conflictes relacionats amb moviments secessionistes o autonomistes en diversos estats del país.

Amnistia Internacional critica l'ús excessiu de la força per part de la policia en reprimir protestes d'agricultors en defensa de les seves terres i assenjala que la impunitat pels abusos i violacions de drets humans segueix sent generalitzada. Finalment, segons l'Índex de Drets Humans de l'Escola Cultura de Pau, l'Índia té un nivell alt de desprotecció i incompliment de les obligacions dels estats respecte als drets humans i comet violacions de drets humans i del Dret Internacional Humanitari.

Per tot això seguint el criteri 4 seria aconsellable no exportar material de defensa a Índia i Pakistan.

Dubtes davant el respecte estricte d'alguns embargaments

La distinció entre armes petites militars i civils, permet l'exportació espanyola de «armes de caça i tir esportiu» a països sotmesos a embargament sota el concepte d'estar dissenyades per a ús «civil», com és el cas dels productes inclosos en

aquesta categoria tant en l'informe del MITC com a la base de dades ESTACOM. Si bé és cert que els embargaments de Myanmar, Costa d'Ivori, República de Guinea, Iran, Líbia i Zimbabwe inclouen una llista d'equips de possible ús en repressió interna, la informació accessible no ens permet verificar el caràcter dels productes exportats.

A continuació presentem una llista d'algunes destinacions de les exportacions espanyoles d'armes que podrien contravenir el criteri 1 de la Posició Comuna europea en relació als embargaments d'armes, ja siguin imposats o voluntaris.

Líban, sota embargaments de Nacions Unides (agost, 2006) i la Unió Europea (setembre, 2006), el 2011 es va autoritzar la venda de 2.659.441 euros en armes de caça i tir esportiu, de les quals es van realitzar 643.261 euros en escopetes, cartutxos d'escopeta i pólvora (84% a empreses privades). Segons el codi 93 de duanes es van exportar 496.100 €, la major part en productes recollits al capítol 9306 i la resta en armes curtes i lleugeres, o les seves parts i components.

Iran, tot i estar sotmès a sengles embargaments de Nacions Unides i la Unió Europea des de 2007, el 2011 va rebre 1,1 milions d'euros en armes segons el codi TARIC 93; dels quals 916.000 euros en armes lleugeres corresponents al capítol 9304 (fusells, rifles i pistoles de moll), 13.000 € en parts i accessoris d'armes lleugeres (incloses les de les armes de guerra) classificades en el capítol 9305 i, finalment, 115.400 € en productes del 9306 (el qual inclou «bombes, granades, torpedes, mines, míssils, cartutxos i altres municions i projectils, i els components, incloses les postes, perdigons i tacs per a cartutxos»). Exportacions que no estan incloses en l'informe oficial del Govern.

Xina, amb un embargament voluntari de la Unió Europea impost el 1989, va rebre d'Espanya 50.000 euros en material de defensa, 18,6 milions d'euros en material de doble ús (categories 2, 3 i 6) –paral·lelament es van denegar 3 llicències d'aquest tipus per risc de desviament per a la fabricació d'armes de destrucció massiva, i 140.000 euros en cartutxos d'escopeta per a ús privat. Malgrat aquestes classificacions, les exportacions apareixen en el capítol 93 del codi TARIC corresponent a «armes, municions i les seves parts i components».

Azerbaidjan, sotmès a embargament per l'OSCE des de 1992, ha estat la destinació de 14.000 euros en armes corresponents al capítol 93 del codi TARIC. Una quantitat insignificant que no s'ha d'obviar, especialment, en no estar reflectida en l'informe oficial d'exportacions d'armes.

Zimbabwe té imposat un embargament de la Unió Europea des de 2002, motiu pel qual se li va revocar una llicència d'exportació de material de defensa. Tot i això, segons duanes es van exportar 8.800 € en armes que, com en el cas anterior, no queda reflectit en l'informe oficial.

5. CONCLUSIONS

En primer lloc, cal destacar l'imparable augment de les exportacions de material de defensa espanyol. Novament s'ha batut un rècord. Malgrat la crisi econòmica i financera, les exportacions a països industrialitzats inclosos els que formen part de la Unió Europea, han augmentat. La majoria de països de la Unió Europea han anunciat reduccions en els seus pressupostos de defensa i reduccions en el nombre d'efectius de les seves forces militars. Que aquestes polítiques d'austeritat i control de la despesa pública es puguin veure reflectides en una disminució en l'exportació d'armes, trigarà un temps. Les exportacions que es recullen i comenten en aquest informe provenen de contractes i compromisos que es van celebrar anys enrere. Es pot pensar que en els propers anys observarem una disminució de les exportacions als països de la UE i que guanyin pes les exportacions als països emergents.

En segon lloc, s'ha de recalcar l'aposta política del govern per afavorir, o «internacionalitzar», les exportacions de material de defensa espanyoles. Posant al servei d'aquest objectiu a diverses empreses públiques en la recerca de nous mercats i en el suport a la indústria militar espanyola. L'instrument més nou ha estat l'aprovació d'un decret llei que permet al govern, a través del Ministeri de Defensa celebrar contractes d'exportació d'armament espanyol amb un govern estranger. D'aquesta manera el Ministeri de Defensa actuarà en nom i representació del comprador i garantirà el subministrament de les armes fabricades per la indústria espanyola.

En tercer lloc, remarcar el secretisme com a mesura política de foment de les exportacions d'armes. Les actes de l'òrgan que decideix si s'autoritza una exportació d'armes o no, estan classificades com secretes. Emparant-se en el secret d'estat el govern evita que la ciutadania pugui conèixer quines armes arriben a cada país i evita que el Congrés dels Diputats pugui exercir la seva funció de control sobre les actuacions del govern. Aquesta política d'ocultació de dades s'agreuja amb la dificultat de contrastar les dades del MITC amb les dades equiparables de duanes, sent absolutament minoritàries les ocasions en què les dues xifres coincideixen. Resulta habitual trobar casos en què les exportacions realitzades segons el govern no consten en duanes i fins i tot altres en què la informació oferta per duanes no consta en l'informe del govern.

En quart lloc, manifestar la nostra preocupació pel pes cada vegada més gran que tenen les exportacions d'armes curtes i lleugeres o les armes de caça i tir esportiu en el conjunt de les exportacions espanyoles. Considerem que continuen exportant armes a països en situació de tensió o conflicte preocupant o que vulneren els drets humans, exportacions que vulneren l'esperit de la llei que regula les exportacions d'armes.

Aquesta vulneració de l'esperit de la llei fa co-responsable a l'Estat espanyol de l'empitjorament del grau de violència que pateixen molts països com a causa de la proliferació d'armes curtes i lleugeres, de la inestabilitat regional, de conflictes latents en molts països, així com l'allargament de els conflictes ja existents com a conseqüència d'augmentar el nivell d'armes disponible.

Així mateix, després de l'anàlisi de la informació disponible, queden seriosos dubtes sobre la interpretació de la legislació vigent realitzada pels organismes competents en matèria de comerç d'armes, ja que semblen prevaler criteris polítics o comercials.

Finalment, es podria ampliar la informació sobre armes petites i lleugeres enviada al Registre de Nacions Unides i inclosa en l'informe del MITC.

ANNEXO I

Taula 1. Exportacions espanyoles de material de defensa
(en milers d'euros corrents)

Països	2002	2003	2004	2.005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2002-2011
Noruega	500,10	2.339,79	547,84	1.228,80	269.901,10	266.367,96	265.691,48	281.288,79	5.146,17	362.963,60	1.455.975,62
Regne Unit	84.550,54	121.049,28	87.733,90	73.268,51	86.811,06	93.157,32	95.534,57	121.955,09	121.616,59	277.923,24	1.163.600,09
Alemanya	61.507,47	74.826,89	63.035,83	65.673,93	81.328,51	82.701,92	169.371,61	160.216,29	106.009,34	113.568,17	978.239,95
Veneçuela	3.625,08	2.527,03	1.703,80		3.241,05	4.290,13	111,45		212.000,00	567.357,98	794.856,52
Itàlia	71.639,51	70.819,45	59.475,00	34.402,03	33.500,01	47.084,24	62.319,52	70.832,53	71.899,80	50.670,32	572.642,40
Austràlia	6,60	1.516,22	10,42	211,92	9.042,34	1.106,94	1,69	251,43	24.610,34	424.472,25	461.230,16
EUA	13.546,64	7.270,31	6.002,09	6.580,44	17.126,55	38.343,10	22.375,96	55.400,73	75.172,93	115.602,25	357.421,00
Malàisia	1.787,65	277,77	274,45	134,09	62,83	152.939,03		180.525,76	27,35	5.214,44	341.243,36
Mèxic	636,60		195,36	48,04	5,30	14,00	108,11	43.782,22	132.716,65	109.601,96	287.108,24
Brasil	1.778,61		30,16	1,03	74.051,52	79.913,48	63.446,39	46.961,90	14.867,47	2.922,21	283.972,77
Xile	3,43	1.301,15	650,32	1.586,26	178.592,76	2.308,35	710,72	3.477,96	24.125,30	62.466,82	275.223,07
Polònia		23.869,72	97.903,74	48.910,20	68,43	32.520,53	1.575,99	1.762,58	1.126,36	1.648,47	209.386,04
Portugal		0,75	4.586,82	228,39	261,48	234,57	4.535,86	105.880,75	43.963,23	41.797,02	201.488,87
Marroc	6.647,95	433,38	3.637,98	9.229,49	16.824,34	11.133,80	113.900,26	31.118,34	2.512,00	1.529,90	196.967,44
Colòmbia	438,30	11.478,12	961,42	152,00		16.022,45	31.137,53	33.311,96	29.128,89	24.987,27	147.617,93
França	5.581,29	1.455,82	3.625,85	1.447,94	10.489,79	16.881,94	9.602,04	17.618,26	32.258,22	46.265,87	145.227,03
Grècia	4.199,32	21.495,96	3.047,88	20.262,06	22.833,97	5.266,20	211,45	31.197,26	189,71	16.061,19	124.765,00
Argèria				110.578,80			690,16	3.394,21	3.116,63	136,77	117.916,56
República Txeca					108,00	117,33	105,31	5.666,44	105.173,42	988,46	112.158,95
Egipte	1.504,89	429,95	628,47	136,73	168,30	385,59	1.316,38	4,20	2.539,84	69.834,52	76.948,87
Finlàndia		20,00		201,15	1.504,54	36.359,92	4,00	26,37	53,78	24.614,16	62.783,92
Aràbia Saudita			23.262,26	1.984,98	5.851,11	1.876,66		5.148,35	5.824,93	14.006,43	57.954,71
Equador		2.030,71	20.153,88	32.254,71	216,63	54,25	324,28	1.236,08	215,38	345,21	56.831,12
Suïssa	20,21	756,19	3,53	11,08	721,15	518,64	5.128,79	18.261,43	24.605,72	724,78	50.751,52

Països	2002	2003	2004	2.005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2002-2011
Jordània	483,87	20.456,48	20.250,00		600,00	0,35	860,45	707,28	1.615,34	2.584,94	47.558,71
Dinamarca	33,00			0,00	1.348,41	7.125,24	7.192,74	8.824,92	17.208,81	4.044,18	45.777,30
Botswana					5.973,56			37.499,26	1.404,42	124,89	45.002,13
Índia	3.389,81	67,92			1.645,60	261,46	1.919,52	10.635,78	13.741,36	4.990,82	36.652,27
Corea del Sud					48,43		1.147,33	11.560,88	10.591,06	6.823,17	30.170,87
Ghana	15,35	888,90						2.293,80		26.958,86	30.156,92
Bahrain					702,30	2.323,49	15.945,28		40,69	6.350,52	25.362,27
Bèlgica	1.184,32	1.154,43	1.879,73	5.787,27	1.700,94	809,60	2.987,09	4.053,47	3.006,67	1.618,13	24.181,64
Àustria			1.312,51	67,18	1.034,20	4.584,03	11.743,24	440,80	3.323,82	1.553,89	24.059,68
Kazakhstan			6,10			1,10		18.930,00			18.937,20
Romania		3,76			767,47	726,59	10.732,23	3,87	1.082,07	3.243,57	16.559,56
Pakistan					1.037,78	971,07	199,41	760,32	390,05	12.895,91	16.254,54
Rwanda								15.175,00			15.175,00
Libia					25,95		3.839,22		11.247,10		15.112,27
Singapur			523,99	1.051,09	1.412,33	6.021,92	570,00	682,00	2.338,65	1.868,07	14.468,04
Uruguai	2.108,60				15,00		8.439,32	3.569,99	84,66	40,19	14.257,75
Indonèsia	725,04	206,53	1.280,53	820,90	2.048,63	3.827,31	3.741,92	5,76	466,66	1.027,10	14.150,37
Canadà	753,82	903,04	661,61	1.214,09	1.098,86	1.131,78	919,99	3.887,02	2.443,85	1.067,22	14.081,28
Irlanda		510,00				2.612,50		1.415,00	4.706,47	4.187,00	13.430,97
Tailàndia	174,50	93,61	1.581,30	80,24	671,41		156,90	526,35	776,59	7.789,17	11.850,07
Països Baixos	473,66	119,42	16,37	689,60	861,75	4.660,56	4.676,96	93,43	24,44	1,14	11.617,31
Israel	1.597,10	1.005,80	35,26	273,73	441,34	1.515,93	2.358,99	790,64	1.429,04	472,55	9.920,36
Oman		1,23	7,29	65,18	95,01	1.267,68	47,64	591,65	3.195,20	3.310,39	8.581,25
Qatar	25,60	462,41	204,26	184,84	2.267,01	1.187,72	1.958,44	835,65	1.030,48	382,79	8.539,20
Nova Zelanda					5.972,54		108,75		43,48	1.418,84	7.543,60
Turquia	56,21	2.520,00	14,99	1,77	1.426,94	0,63	1.113,19	1.249,85	357,00	66,35	6.806,93
Kuwait	1.850,76	3.121,06	3,50				1.155,22				6.130,53
Paraguai		5.568,28							44,02	65,18	5.677,48

Països	2002	2003	2004	2.005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2002-2011
Eslovenia						2.721,05		1,71	7,28	10,25	2.740,29
Kenya				162,88				511,00	1.985,91		2.659,79
El Salvador		446,59	5,15			124,15	124,15		1.787,14		2.487,18
Emirats Àrabs Units	1.980,10	122,80	12,29	7,38	38,42	75,90	88,63	88,83		66,15	2.480,48
Angola	1.161,20	55,47	185,00				857,22		9,58		2.268,47
Costa Rica	137,96	2,14	1,77			1.101,92	823,33	7,99			2.075,10
Bolívia		53,80			300,00		841,79	718,03	1,95		1.915,57
Argentina	9,23	17,66	10,87	1,80	3,20		1.447,32	25,37	148,12	7,67	1.671,25
Hongria				0,50	2,43	1,60		103,93	1.228,78	308,08	1.645,33
Tunísia			22,45	368,00					778,48		1.168,93
Letònia									495,48	518,88	1.014,36
Estònia								320,99	641,46	4,60	967,05
Bangla Desh										749,32	749,32
Sèrvia i Montenegro		75,09					7,60		7,32	650,55	740,56
Filipines	207,21	238,20	81,38			49,82		137,84	0,67	2,75	717,87
Trinitat i Tobago					30,00				635,43		665,43
República Dominicana		129,64		0,00				66,46	418,21	7,32	621,63
Luxemburg	244,75	53,04	186,93	17,59	49,21	5,54		1,91			558,96
Sud-àfrica				0,00	501,50		4,00	0,90	9,98	23,40	539,78
Sri Lanka		79,24	0,42		2,00	2,00	138,78	102,00	160,00		484,44
Camerun		462,99		0,90	0,90				1,00	1,20	466,99
Perú	1,99	87,48	14,16	27,24	145,69	156,70					433,27
Rússia								400,00			400,00
Gabon								89,86	305,33		395,19
Andorra	34,43	38,57	30,59	28,68	45,78	20,19	30,71	21,24	28,21	12,90	291,29
Cuba	22,78	23,59						3,50	44,92	168,25	263,05

Països	2002	2003	2004	2.005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2002-2011
Suècia				63,65	27,88	36,37	50,23			30,21	208,34
Panamà		166,50				1,69		3,00		0,45	171,64
Eslovàquia								57,81	57,81		115,63
Hong Kong (Rep Xina)									50,00	50,00	100,00
Xipre			80,00								80,00
Líban		64,12									64,12
Moldàvia	63,98										63,98
Burkina Faso		53,80									53,80
Bulgària					19,99		1,51		3,66	6,83	32,00
Guinea Equatorial							14,56				14,56
Tanzània					0,00	12,00			1,60		13,60
Mauritània				0,30				1,71	2,51	1,85	6,37
Guinea Bissau						3,12	0,30			0,30	3,72
Kirguizistan				3,00	0,70						3,70
Malta										3,56	3,56
Ucraïna							2,94				2,94
Mongolia						1,60					1,60
Zimbabwe			1,50								1,50
Haití				1,43							1,43
Liechtenstein					0,40						0,40
Senegal						0,39					0,39
Iran	0,35										0,35
Vietnam								0,17			0,17
Total	274.709,81	383.152,05	405.880,90	419.451,80	845.074,34	932.941,36	934.450,43	1.346.515,87	1.128.302,78	2.431.212,62	

Font: Subdirecció General de Comerç Exterior de Material de Defensa y de doble Uso. Elaboració pròpia

Taula 2. Exportacions espanyoles de material de defensa per categories de productes
(en milers d'euros corrents)

Cat.	Descripció	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	TOTAL	%
1	Armes de foc (calibre 12,7 mm i inferiors)	2.106,36	2.000,31	959,16	3.711,92	2.182,42	5.673,59	14.546,41	10.095,58	14.010,68	55.286,42	1
2	Armes o armament (calibre superior 12,7 mm)	5.376,46	2.034,99	165,46	4.629,49	4.601,35	5.581,70	10.462,48	1.541,41	2.234,95	36.628,29	0
3	Municions i components	330,18	13.625,88	7.323,10	9.104,54	18.132,14	16.770,97	17.848,90	40.882,94	36.120,74	160.139,38	2
4	Bombes, coets, torpedes, míssils	18.246,39	24.244,63	15.923,34	51.175,41	88.578,75	98.951,26	72.156,70	105.160,00	56.741,31	531.177,78	6
5	Sistemes de direcció de tir	56,18	1.055,92	134,09	6.754,54	3.484,65	786,47	2.961,26	2.931,37	837,32	19.001,78	0
6	Vehicles terrenys militars	30.414,03	37.586,80	43.034,14	39.755,05	35.654,88	126.639,32	42.500,38	10.814,74	9.273,39	375.672,73	4
7	Agents toxicològics i materials radioactius	2,89	31,80				105,00	113,00		0,00	252,69	0
8	Combustibles i explosius militars	82.889,31	16.289,90	35.823,86	69.525,77	87.763,84	8.171,62	91.480,73	30.871,87	122.279,34	545.096,24	6
9	Vaixells de guerra			464,60	445.947,71	408.553,64	258.906,95	448.734,15	232.792,99	941.495,08	2.736.895,12	31
10	Aeronaus militars	215.174,65	222.783,47	208.170,09	122.972,51	201.403,57	321.918,38	415.682,39	585.703,47	1.123.946,37	3.417.754,88	39
11	Equips electrònics	9.414,42	7.343,65	20.863,17	11.325,76	6.114,13	6.085,42	48.004,86	18.119,28	17.427,67	144.698,37	2
12	Sistemes d'armes d'energia cinètica									0,00	0,00	0
13	Equips i construccions blindades			1,77	152,67	1.228,67	912,15			0,00	2.295,26	0
14	Equips d'entrenament i simulació			1.219,62	1.219,91					12.244,72	14.684,26	0
15	Equips de formació d'imatge o contramesura	17.563,20	78.596,04	84.637,05	63.659,02	73.596,92	77.473,27	168.291,05	65.317,74	92.397,88	721.532,17	8
16	Peces de forja i fundició			44,35	20,86			24,17	680,67	639,07	1.409,12	0
17	Equips i materials diversos						969,90			0,00	969,90	0

Cat.	Descripció	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	TOTAL	%
18	Equips per a la producció							84,35		1.545,62	1.629,97	0
19	Sistemes d'armes d'energia dirigida									0,00	0,00	0
20	Equips criogènics i superconductors									0,00	0,00	0
21	Equip lògic (software)	130,72	302,14		6.287,71	604,37	5.522,93	13.475,05	23.390,72	18,50	49.732,13	1
22	Tecnologia			688,00	8.831,47	1.042,05	0,50	150,00		0,00	10.712,02	0
23	Material paramilitar o de seguretat	1.393,47									1.393,47	0
	Total	383.098,25	405.895,51	419.451,80	845.074,34	932.941,36	934.469,43	1.346.515,87	1.128.302,78	2.431.212,62		100

Font: Subdirecció General de Comerç Exterior de Material de Defensa y de doble Uso. Elaboració pròpia

Taula 3. Exportacions espanyols de material de defensa a països amb un IDH mitjà i baix, països de l'OCDE, la Unió Europea i l'OTAN
(en milers d'euros corrents)

	2002	2003	2004	2005	2007	2007	2008	2009	2010	2011
Total anual	274.710	383.152	405.881	419.452	845.074	932.941	934.450	1.346.516	1.128.303	2.431.213
Països IDH mitjà i baix	14.310	29.665	27.673	121.383	29.775	16.773	124.769	103.748	32.069	127.975
%	5	8	7	29	4	2	13	8	3	5
OCDE	244.934	330.680	330.240	260.316	547.274	641.642	666.506	945.829	787.534	1.638.225
%	89	86	81	62	65	69	71	70	70	67
UE- 27	229.414	315.378	322.885	251.020	242.718	337.607	380.644	530.473	512.845	589.067
%	84	82	80	60	29	36	41	39	45	24
OTAN	244.271	327.882	328.719	259.713	529.705	599.858	658.947	870.418	587.881	1.038.378
%	89	86	81	62	63	64	71	65	52	43

Fuente: Subdirección General de Comercio Exterior de Material de Defensa y de doble Uso. Elaboración propia

Taula 4. Exportacions espanyoles de productes i tecnologies de doble ús
(en milers d'euros corrents)

	Països	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2002-2011
1	EUA	64.733,49	2.451,25	1.056,26	28.106,26	48.966,67	58.651,18	37.213,78	4.268,15	4.868,04	15.259,20	265.574,28
2	Iran	3.086,66	6.555,92	5.748,70	1.601,82	2.162,30	24.896,17	61.953,31	38.983,60	39.222,24	16.775,94	200.986,66
3	Xina	3.973,18	1.015,07	13.417,45	13.046,52	7.829,89	7.943,52	14.400,75	9.646,14	18.008,25	18.612,53	107.893,28
4	Brasil	1.682,03	879,90	4.660,34	3.614,49	3.150,30	6.841,54	6.758,84	2.944,86	7.861,34	10.607,48	49.001,12
5	Veneçuela	3.759,34	3.139,24	3.422,75	2.633,25	2.640,53	3.026,37	4.105,15	4.308,25	4.872,39	3.249,57	35.156,85
6	Argentina	753,93	997,29	877,61	312,82	428,27	1.098,32	2.208,97	7.113,65	6.121,81	6.628,72	26.541,39
7	Líbia			0,66			49,16	11.252,53	12.700,13	0,09		24.002,57
8	Cuba	37,10	2,40	1.003,35	1.473,18	4.201,41	2.470,95	2.410,91	3.069,58	2.799,30	2.717,03	20.185,21
9	Rússia	19,73	0,10		832,32	459,24	399,70	337,62	5.674,26	3.118,99	3.084,26	13.926,20
10	Turquia	258,89	966,65	1.209,64	379,51	1.638,54	559,39	2.078,69	922,01	888,30	4.844,74	13.746,35
11	Índia		2.757,99	1.640,80	1.628,83	6,10	1.153,57	380,33	1.533,44	1.214,60	1.779,36	12.095,01
12	Marroc	156,96	250,46	2.332,89	474,11	384,78	513,30	1.731,18	1.035,94	1.731,82	1.580,86	10.192,29
13	Mèxic	7,15		610,43	905,28	3.456,70	425,00	466,63	178,89	2,98	704,49	6.757,56
14	Israel	152,56	244,29	1.515,64	41,32	1.587,32	576,81	801,57	622,28	214,33	99,17	5.855,28
15	Japó			2,07	516,80	80,73	617,58	153,16	0,75	420,73	2.711,91	4.503,73
16	Suïssa	4,26	502,35	6,14	17,98	0,01	19,23	359,99	837,73	1.106,26	1.314,80	4.168,73
17	Sud-àfrica	246,60	276,66	602,16	257,73	195,45	1.362,02	199,57	343,64	298,14	137,72	3.919,69
18	Taiwan	198,17	38,60	1,69	1,18	0,95	82,99	2.047,01	102,39	172,17	559,32	3.204,47
19	Nigèria	153,58	283,81	56,16	276,84	454,88	239,94	411,84	420,33	369,09	533,27	3.199,73
20	Noruega	2,13	32,04	557,23		72,86	111,45	208,15	319,87	319,77	1.305,04	2.928,53
21	Algèria	290,61	642,45	591,94	106,79	83,46	312,01	241,65	192,05	86,28	261,44	2.808,67
22	Malàisia	93,46	163,73	1.758,66	113,56	115,42	12,79	0,00	0,18	478,45	0,26	2.736,50
23	Corea del Sud	148,40		26,50	1.203,00	1,35		1.128,80			25,84	2.533,88
24	Colòmbia	166,80	106,55	347,75	25,27	23,89	1.002,72	122,69	192,06	120,89	382,12	2.490,72
25	Hong Kong							0,00		472,78	1.830,87	2.303,65

	Països	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2002-2011
26	Antilles Holandeses	395,62	159,51	565,43	265,61	276,13		0,00		61,96	463,00	2.187,26
27	Egipte				0,87	47,84	0,53	313,34	81,58	2,99	1.482,36	1.929,50
28	Paraguai	44,17	32,71		13,36	7,83	345,39	580,54	78,91	144,58	241,01	1.488,48
29	Països Baixos			3,00			416,86	489,12	515,19	1,53		1.425,70
30	Aràbia Saudita	0,41	239,94		1,35	93,47	154,75	158,71	229,43	136,25	309,22	1.323,53
31	Canadà	13,09	0,34	6,18		5,45		216,46	46,70	1.033,42		1.321,64
32	Polònia	182,96	150,62	977,61				0,00				1.311,19
33	Xile	38,28	5,69	22,35	10,07	27,03	4,43	6,41	702,27	286,39	48,03	1.150,94
34	Alemanya			0,10				0,00	88,16		898,03	986,28
35	Perú	51,76	22,63	6,03	20,32	14,56	625,40	26,06	21,75	31,35	25,22	845,09
36	Romania	141,02	162,11	327,71	150,15	57,93		0,00				838,91
37	Etiòpia			0,11	0,09	9,88	48,62	134,19	542,57	43,24		778,69
38	Regne Unit							0,00	591,39	9,04	102,44	702,87
39	Andorra							0,00	80,90	536,73	48,40	666,03
40	Tunísia			31,45	6,76	28,67	11,93	550,19	13,66	5,78	0,08	648,52
41	Indonèsia		0,24					607,00			12,39	619,63
42	Uruguai	144,53			1,13	20,91	29,11	43,74	77,04	14,41	251,49	582,35
43	Burkina Faso	108,11	144,00		81,68	82,76	117,81	35,64		7,83	0,04	577,88
44	Síria	0,20	0,91			0,15	1,39	28,09	499,27			530,01
45	Tailàndia	5,54	3,30	1,42	381,50	2,95	17,09	7,97	22,88	7,16	3,55	453,35
46	Mali	141,72	19,44	163,26		13,03	14,58	0,00	25,92	23,65		401,60
47	Emirats Àrabs Units	0,01		1,46	1,39	297,10	0,09	0,07	22,77	13,33	9,98	346,20
48	Filipines	17,29	34,41	151,38	39,98	8,04		1,12			0,87	253,08
49	Kenya	27,18	89,55	65,16	5,40	0,53	29,92	0,00				217,73
50	Hongria	26,02	143,80					0,00				169,82
51	Portugal							0,00	11,43	5,55	127,13	144,11

	Països	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2002-2011
52	Rep.Dominicana	7,97	6,61	62,89	15,23	14,43	15,95	11,65				134,73
53	Bòsnia i Hercegovina	0,34	0,09	2,89		0,19	0,42	0,44	2,41	20,73	105,82	133,34
54	Iraq								0,09	121,41		121,50
55	Guatemala		13,17	54,00	2,39	44,56		0,00		2,99	3,40	120,51
56	França	69,07						0,00			43,07	112,14
57	Costa Rica	6,34		38,64	26,91	15,06	14,65	0,00				101,60
58	Sèrvia i Montenegro			58,00				0,00			24,74	82,74
59	Senegal	10,26	1,65	32,40		0,02		0,00	0,12		38,00	82,44
60	Bulgària	2,50	57,88	1,62	15,80	2,53		0,00				80,33
61	Jordània		7,45	36,50	20,25		7,72	0,00	3,27	0,08		75,28
62	Panamà	13,29			6,79	8,64	7,57	0,00	10,68		20,51	67,48
63	Equador	10,46	11,28	20,11		0,39		0,38		3,20	8,42	54,23
64	Albània							0,00			52,06	52,06
65	República Txeca	13,15	26,30					0,00				39,45
66	Austràlia	0,61	5,12	1,55	0,16	8,61	1,70	3,34	3,68	6,17	6,55	37,47
67	Singapur		3,36	0,05	0,16	2,00	1,88	11,40	0,22	4,09	10,05	33,21
68	Geòrgia							30,53		0,10		30,63
69	Bahrain							0,00			29,85	29,85
70	Ucraïna						21,60	0,00			4,37	25,97
71	Mauritània							4,03	18,14			22,18
72	Costa d'Ivori				0,28			0,00		2,73	15,50	18,50
73	Nova Zelanda	0,20		0,44	1,68	0,66	1,14	3,77	0,16	3,57	6,01	17,63
74	Itàlia							0,00		17,52		17,52
75	Bolívia	0,83	0,05		0,03			0,04	10,71			11,66
76	Croàcia		2,39	1,02	2,45	1,04		0,88	0,83	0,89	0,25	9,75
77	Kuwait		1,08			1,18	0,10	1,51	1,41	1,30	2,95	9,54
78	Eslovènia	0,98	5,14					0,00				6,12

	Països	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2002-2011
79	Pakistan		0,51	4,01		0,13		0,00		0,76	0,01	5,41
80	Bangla Desh						0,13	0,00	4,27			4,40
81	Vietnam		0,50		0,21	0,63	0,05	0,57	1,59	0,55	0,16	4,26
82	Eslovàquia		3,80					0,00				3,80
83	El Salvador					3,46		0,00				3,46
84	Trinitat i Tobago						1,12	0,83				1,94
85	Ruanda					0,31		0,92	0,18		0,03	1,45
86	Ghana	0,19			0,11	0,11	0,08	0,00	0,36			0,85
87	Puerto Rico	0,83						0,00				0,83
88	Illes Maurício				0,28	0,03		0,07	0,19	0,03		0,59
89	Iemen	0,07	0,09			0,15	0,15	0,00	0,07			0,52
90	Cambotja		0,35					0,00				0,35
91	Madagascar			0,12		0,01	0,15	0,00				0,28
92	Malta	0,21						0,00				0,21
93	Nicaragua							0,00			0,21	0,21
94	Uganda				0,01	0,14		0,00				0,15
95	Benín				0,15			0,00				0,15
96	Sudan					0,09	0,04	0,00				0,13
97	Qatar			0,10				0,00				0,10
98	Togo					0,05	0,05	0,00				0,09
99	Camerun							0,00	0,09			0,09
100	Lituània		0,01	0,05				0,00				0,06
101	Oman							0,00	0,06			0,06
102	Myanmar			0,02	0,02			0,00				0,04
103	Uzbekistan			0,02	0,02			0,00				0,03
104	Líban							0,03				0,03
	Total	81.400,24	22.662,74	44.083,84	58.641,40	79.039,68	114.258,08	154.242,14	99.120,50	97.320,31	99.401,09	850.170,02

Font: Subdirecció General de Comerç Exterior de Material de Defensa y de doble Uso. Elaboració pròpia

Taula 5. Exportacions espanyoles d'armes i municions, les seves parts i accessoris
(en milers d'euros corrents)

	Països	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2002-2011
1	EUA	51.160,60	52.056,20	48.464,20	31.341,13	37.775,24	43.890,48	43.864,20	36.194,60	47.226,40	30.125,80	422.098,85
2	Regne Unit	5.332,53	5.719,30	5.930,80	7.175,21	9.299,69	10.364,82	10.903,80	9.422,00	10.073,10	9.871,40	84.092,65
3	França	4.841,10	4.372,60	5.987,10	6.732,75	7.671,35	8.227,44	13.426,60	12.021,50	11.991,40	6.806,60	82.078,44
4	Alemanya	4.426,11	3.992,00	4.207,50	4.401,36	6.507,85	9.294,55	9.439,20	8.118,10	7.366,00	6.234,40	63.987,07
5	Portugal	5.803,37	5.454,30	5.536,40	5.524,89	5.452,28	4.397,16	7.055,00	5.202,10	5.024,30	2.196,70	51.646,50
6	Dinamarca	841,84	1.468,90	1.080,70	1.212,33	2.228,22	9.539,74	7.324,70	8.400,20	11.132,80	461,40	43.690,83
7	Itàlia	4.446,00	2.953,60	3.207,10	4.268,87	2.297,04	2.924,48	4.441,10	3.271,90	5.894,50	4.948,40	38.652,99
8	Bèlgica	595,52	898,60	5.369,60	5.975,63	4.815,74	1.088,30	3.484,40	4.443,40	1.998,90	414,30	29.084,39
9	Ghana	2.771,48	3.442,50	3.130,40	2.690,68	3.257,74	3.580,16	3.646,10	3.462,20	1.831,40		27.812,66
10	Turquia	3.211,65	2.679,80	1.623,60	1.324,64	1.293,30	2.342,40	2.329,20	3.323,10	3.962,70	1.508,60	23.598,99
11	Irlanda	562,19	348,60	564,60	670,67	801,16	5.991,38	1.504,50	2.444,40	6.747,90	662,20	20.297,60
12	Rússia	605,99	758,00	909,00	1.379,61	1.799,48	4.017,17	4.791,90	2.344,20	1.690,50	1.768,80	20.064,65
13	Noruega	956,86	1.086,50	966,30	955,21	1.053,78	1.614,85	1.862,80	3.518,60	2.441,10	710,80	15.166,80
14	Sud-àfrica	1.039,68	1.202,30	971,60	726,84	1.141,87	1.044,65	2.545,80	2.055,10	2.266,70	1.105,90	14.100,44
15	Bahrain								13.621,80	21,4		13.643,20
16	Finlàndia	1.071,28	841,30	889,60	1.157,38	1.211,12	1.834,89	2.181,20	2.046,10	1.652,00	745,20	13.630,07
17	Israel	298,16	289,30	106,40	173,64	247,27	274,08	1.103,50	3.062,60	5.141,80	2.822,40	13.519,15
18	Països Baixos	775,24	650,90	831,90	1.504,78	1.702,38	5.352,53	969,10	591,20	680,70	428,10	13.486,83
19	Austràlia	1.052,55	968,70	964,00	1.622,57	1.480,53	1.640,39	1.738,00	1.619,70	1.751,50	469,50	13.307,44
20	Grècia	1.127,81	1.251,80	1.716,10	1.588,07	1.115,22	1.492,79	1.492,70	1.193,90	811,90	1.292,70	13.082,99
21	Mèxic	161,37	934,20	810,30	1.731,61	1.701,84	2.205,30	1.861,90	1.098,00	1.865,50	702,30	13.072,32
22	Perú	1.069,83	1.189,20	772,90	999,98	1.553,22	909,72	1.675,70	1.241,40	3.036,50	74,40	12.522,85
23	Veneçuela	1.601,75	1.095,20	939,10	2.353,21	712,34	707,65	931,90	1.417,80	1.661,10	154,50	11.574,55
24	Marroc	928,77	804,30	1.189,40	1.278,78	828,43	1.532,09	1.216,40	1.304,60	1.626,80	190,00	10.899,57
25	Suècia	1.171,63	1.062,40	945,60	1.097,38	957,90	1.036,19	1.420,70	1.042,20	957,80	740,60	10.432,40
26	Suïssa	418,14	218,1	181,60	236,64	145,10	136,85	3.948,00	3.259,70	1.387,50	185,10	10.116,73

	Països	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2002-2011
27	Índia		0,80			1.647,12	232,36	1.618,90	6.031,40		46,90	9.577,48
28	Ucraïna	427,67	402,30	262,40	485,31	805,75	1.242,02	2.138,90	1.485,50	866,70	922,20	9.038,75
29	Emirats Àrabs Units	462,94	822,70	561,60	282,17	774,80	1.377,48	844,60	1.283,70	1.161,40	1.377,80	8.949,19
30	Xile	1.062,58	831,60	372,50	435,03	770,21	571,94	805,20	1.188,90	1.099,80	1.441,30	8.579,06
31	Canadà	734,99	1.555,60	589,20	155,33	228,03	794,97	927,60	1.360,70	1.757,20	112,80	8.216,42
32	Guinea	711,15	188,20			326,79	1.402,17	2.569,30	2.965,80			8.163,41
33	Polònia	657,25	931,70	422,00	282,01	264,27	1.726,09	1.447,20	862,40	932,00	395,90	7.920,82
34	Àustria	469,82	485,10	665,30	612,45	824,41	1.060,67	973,20	758,40	1.623,40	409,60	7.882,35
35	Japó	747,22	881,40	740,30	267,65	378,25	677,03	1.542,00	1.037,70	865,30	213,90	7.350,75
36	Nova Zelanda	309,87	595,60	519,60	782,52	879,32	522,88	841,00	699,90	773,30	251,30	6.175,29
37	Brasil	102,71	452,70	212,40	23,61	54,56	268,97	873,90	1.524,80	1.914,70	656,10	6.084,45
38	Aràbia Saudita	31,18	177,40	256,60	600,99	1.065,16	185,81	605,00	707,50	940,10	1.167,40	5.737,14
39	Guinea Bissau	73,76	145,90	93,60	350,92	474,23	986,23	756,90	362,90	2.061,40		5.305,84
40	República Txeca	253,43	328,00	175,60	314,82	507,13	640,72	676,50	498,10	1.357,70	415,40	5.167,40
41	Argentina	16,61	120,70	237,00	413,13	280,60	297,28	468,10	954,60	1.150,20	917,10	4.855,32
42	Líban	116,09	194,80	159,10	156,76	232,93	279,43	206,20	1.131,30	1.361,40	496,10	4.334,11
43	Colòmbia	26,95	35,70	49,00	201,49	168,85	1.308,26	220,70	447,70	1.281,70	552,80	4.293,15
44	Angola	51,85			62,76	62,93	208,57	1.897,10	1.394,40	365,50		4.043,11
45	Mali						547,56	462,60	352,60	519,40	2.123,30	4.005,46
46	Bulgària	258,50	199,60	559,70	480,58	347,57	314,14	1.104,20	221,20	240,40	130,60	3.856,49
47	Hongria	360,74	371,20	253,60	217,91	226,39	257,68	499,00	257,50	949,70	351,10	3.744,82
48	Tailàndia	46,30	54,60	1.000,30	11,33	325,27	222,66	223,40	724,50	522,00	140,60	3.270,96
49	Eslovènia	38,13	40,10	39,90	52,94	40,29	2.747,21	76,90	119,80	19,00	38,10	3.212,37
50	Paraguai	279,05	162,50	352,30	405,31	329,23	494,95	289,20	224,20	466,40	192,30	3.195,44
51	República Centreafricana	223,01	93,20	185,40	159,54	249,67	242,88	224,30	341,10	461,40	966,80	3.147,30
52	Oman					80,72	51,31		485,00	2.523,40		3.140,43
53	Bolívia	189,14	139,20	181,60	223,43	336,31	421,77	280,00	1120,9	3,70		2.896,05
54	Xipre	307,64	182,00	337,70	174,01	205,09	341,56	403,20	311,30	317,20	96,30	2.676,00

	Països	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2002-2011
55	Hong Kong	1,67	3,50	23,30	70,80	141,94	180,57	635,10	710,60	357,00	437,00	2.561,48
56	Iran	27,40			52,27	161,52	38,06	128,50	715,10	232,00	1.045,20	2.400,05
57	Kazakhstan	26,47	49,40	64,20	131,94	193,63	363,02	427,10	225,30	391,80	405,70	2.278,56
58	Kuwait	95,42	49,80	0,30	58,44	55,40	222,93	212,70	802,10	505,00	157,70	2.159,79
59	Andorra	266,47	288,70	350,40	197,82	185,27	190,42	240,70	146,80	168,20	89,00	2.123,78
60	Romania	295,52	277,20	404,40	343,78	209,65	24,73	63,70	187,90	260,60	18,30	2.085,78
61	Guatemala	99,14	159,20	171,80	241,14	344,20	241,23	305,20	181,20	317,20	9,80	2.070,11
62	Uruguai	26,07	47,40	22,60	132,23	149,43	143,19	367,50	437,10	382,60	254,80	1.962,92
63	Filipines	255,07	283,90	167,50	12,79	64,08	50,56	143,60	262,10	165,70	269,00	1.674,30
64	Lituània	84,54	71,10	99,30	121,60	224,15	284,17	394,30	237,00	103,70	45,40	1.665,26
65	Mauritània	187,36	128,00	191,40	394,86	145,59	52,72	345,90	72,10	140,40		1.658,33
66	Namíbia	274,44	75,60	130,20	197,73	166,36	57,44	342,10	165,30	233,60		1.642,77
67	Camerun	46,69	100,20	148,00	251,15	33,20	37,7	150,70	237,40	619,90		1.624,94
68	Malàisia	72,10	80,90	173,60	130,04	122,69	194,12	604,30	6,30	112,50	45,00	1.541,55
69	República Dominicana	153,75	192,60	185,00	156,87	148,91	45,77	74,90	263,20	141,50	23,20	1.385,70
70	Tunísia	49,02	28,20	38,70	35,85	37,65	149,98	227,90	228,50	456,10	89,90	1.341,80
71	Equador	203,18	80,80	58,10	59,25	178,22	244,59	12,50	383,10	64,80	46,60	1.331,14
72	Burkina Faso	66,83	127,80	76,70	87,04	139,54	153,62	231,00	144,80	154,30		1.181,63
73	Eslovàquia	114,26	101,80	155,50	83,82	152,42	121,31	195,90	108,10	70,40	60,20	1.163,71
74	Taiwan	49,56	28,10	81,10	154,83	101,84	53,01	124,60	117,90	195,30	202,70	1.108,94
75	Corea del Sud	84,35	137,10	72,40	126,67	107,04	214,16	61,30	155,70	61,80		1.020,52
76	Croàcia	67,74	46,60	53,50	87,67	106,89	164,85	108,80	118,00	48,50	114,50	917,05
77	Trinitat i Tobago		7,60	7,10	30,04	41,04	19,21	40,30	35,80	681,00	30,80	892,89
78	Senegal	104,08	96,10	48,50	95,41	50,91	244,36	141,40	19,20	89,70		889,66
79	Letònia	61,80	82,80	128,70	39,25	121,09	147,57	138,80	53,40	41,80	52,90	868,11
80	Egipte	254,57	94,40	66,70		49,46	83,08	106,30	1,70	1,20	206,40	863,81
81	Pakistan				4,02	73,73	85,1	18,40	36,00	217,20	390,30	824,75
82	Singapur	24,26	21,40	1,30	2,35	4,77	2,68		4,70	719,10		780,56

	Països	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2002-2011
83	Costa Rica	81,44	114,60	103,80	24,62	79,59	129,62	41,50	32,90	135,30	33,10	776,47
84	Nicaragua	17,39	22,90	45,60	0,81	46,88	59,35	164,10	412,70			769,73
85	Cuba	80,96	42,20	121,20	101,27	97,01	36,81	50,70	39,10	125,70	43,40	738,35
86	Hondures		46,30	70,90	67,83	79,58	184,78		155,10	61,90		666,39
87	Kenya							6,60	511,00	110,00	1,20	628,80
88	Macedonia	46,56	18,00				127,94	102,90	106,80	49,90	72,10	524,20
89	Malta	193,53	128,60	47,00	29,45	23,30	55,28	0,60	28,60		13,50	519,86
90	Gabon		29,10			0,32	4,94	187,70	10,10	267,10	6,00	505,26
91	Estònia	11,99	21,30	29,60	29,73	33,00	106,46	133,20	33,60	59,40	11,60	469,88
92	Albania	1,23		34,00	141,69	108,21	41,4	48,00	42,50	51,10		468,13
93	Líbia							86,70	220,00	153,30		460,00
94	Panamà	4,96	2,60	3,70	3,10	25,54	50,35	71,00	69,00	165,40	52,20	447,85
95	El Salvador		39,20	47,10	24,20			95,00		179,60	30,80	415,90
96	Jordània		192,40			7,68				199,00		399,08
97	Servia			16,30	14,17	13,36	13	102,40	116,60	97,40	21,10	394,33
98	Geòrgia	0,68				2,46	50,07	112,20	57,30	130,40	6,20	359,31
99	Guinea Equatorial	7,95	0,20		0,10	326,80				10,60		345,65
100	Jamaica			111,40		30,38	55,34		48,20	53,80		299,12
101	Tanzania				66,04		11,69	41,20			158,90	277,83
102	Zàmbia	3,95	2,70	46,30	4,05	4,31	7,95	7,80	119,90	12,00	38,00	246,96
103	Bòsnia i Herzegovina	0,64		50,10		47,50			78,8	38,60	29,30	244,94
104	Costa d'Ivori	118,92	79,70	1,10								199,72
105	Botsuana			2,80	11,60	13,02	14,47	32,50	19,00	47,00	39,80	180,19
106	Sri Lanka		4,20	21,70	6,18	2,60			107,10	4,10	28,10	173,98
107	Montenegro					8,30	32,67	68,70	9,20	19,90	19,60	158,37
108	Xina	24,32	49,20				67,92					141,44
109	Polinèsia Francesa	11,02	13,00	12,30	6,18	27,28	23,93	8,10	21,30		15,90	139,01

	Països	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2002-2011
110	Islàndia	9,10	2,50	6,30	2,76	29,64	22,75	12,60	22,60	24,50		132,75
111	Sant Marino	38,65	23,00	25,00	19,60	16,00						122,25
112	Luxemburg	47,69	42,10	17,70			9				0,10	116,59
113	Nova Caledonia				22,72		34,52	13,40	15,20			85,84
114	Indonèsia	3,46	0,90			12,10	8,8	1,40	35,50	1,10	20,40	83,66
115	Afaganistan						0,35				63,30	63,65
116	Uzbekistan								25,20		37,60	62,80
117	Armènia					0,65	6,12	1,80	7,00	17,10	23,30	55,97
118	Surinam		0,20						25,80		27,70	53,70
119	Gibraltar	13,92	2,30	7,30	9,16	0,36	1,57	2,60	3,80	5,00	4,70	50,71
120	Antilles Holandeses					3,37		5,70	16,80	8,70	5,30	39,87
121	Chad							24,00		15,8		39,80
122	Algèria		32,90									32,90
123	Liechtenstein			22,10								22,10
124	Maurici		2,80	14,60								17,40
125	Azerbaitjan									9,20	4,80	14,00
126	Zimbabue	2,48		2,00							8,80	13,28
127	Kirguizistan										13,00	13,00
128	Moçambic	0,41								1,70	6,90	9,01
129	Moldavia		0,20					3,20	5,5			8,90
130	Ciutat del vaticà		8,50									8,50
131	Sudàn		6,00	2,20								8,20
132	Corea del Nord		3,30		3,70							7,00
133	Barbados		4,40									4,40
134	Uganda					3,30						3,30
135	Granada					1,05	1,22					2,27
136	Vietnam				0,20				0,70			0,90
137	Nigèria		0,80									0,80

	Països	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2002-2011
138	Illes Mariannes del Nord			0,40								0,40
139	Bangla Desh			0,30								0,30
140	Aruba	0,29										0,29
141	Caiman	0,14										0,14
142	Abituallaments a tercers									1,40		1,40
	Total	107.943,43	108.699,40	109.305,60	99.164,68	113.490,19	149.833,14	165.402,60	173.027,50	174.765,50	92.866,90	

Font: Base de datos ESTACOM de Instituto de Comercio Exterior (consulta 2010-2011 el 16-10-2012).
Valors corresponents al codig arancelari 93. Elaboració pròpia

Taula 6. Exportacions espanyoles d'armes de caça i tir esportiu
(en milers d'euros corrents)

	Països	2008	2009	2010	2011	2008-2011
1	EUA	5.795,05	9.892,06	4.098,80	6.718,28	26.504,19
2	Ghana	2.773,07	3.543,07	1.507,52	7.504,71	15.328,36
3	Turquia	1.912,99	3.217,83	3.420,84	1.881,70	10.433,37
4	Perú	1.102,44	1.424,32	2.320,31	1.468,37	6.315,44
5	Austràlia	710,32	1.381,15	1.563,65	2.434,73	6.089,85
6	Republica de Guinea (Guinea Conakry)	1.827,96	4.135,09			5.963,05
7	Sud-àfrica	1.362,15	1.293,84	1.317,52	1.281,51	5.255,03
8	Noruega	683,84	772,62	824,38	2.965,39	5.246,23
9	Marroc	1.004,34	975,69	1.224,19	1.925,11	5.129,32
10	Ucraïna	1.850,43	1.223,16	728,54	1.056,15	4.858,28
11	Japó	1.129,47	1.095,93	869,06	1.250,86	4.345,32
12	Mali	231,79	356,68	534,97	3.143,78	4.267,22
13	Rússia	1.227,06	987,26	441,18	1.085,31	3.740,80
14	Líban	348,12	1.087,24	1.524,03	643,26	3.602,66
15	Guinea Bissau	149,30	374,85	1.395,98	1.015,64	2.935,76
16	Xile	431,43	322,81	540,96	1.433,73	2.728,92
17	Veneçuela	535,57	784,70	397,09	810,84	2.528,20
18	Mèxic	582,98	274,73	606,43	847,56	2.311,70
19	Camerun	212,68	247,24	630,56	1.108,99	2.199,47
20	Argentina	126,81	739,44	639,73	573,21	2.079,19
21	Nova Zelanda	508,12	222,11	491,66	754,96	1.976,85
22	República Centreafricana	250,90	753,09	355,69	297,59	1.657,28
23	Tailàndia	80,05	630,10	293,60	559,29	1.563,03
24	Uruguai	291,09	165,08	337,58	734,20	1.527,95

	Països	2008	2009	2010	2011	2008-2011
25	Pakistan	25,96	269,99	413,81	675,38	1.385,14
26	Tunísia	173,85	164,75	293,89	602,07	1.234,56
27	Angola	257,70	208,54	373,08	368,55	1.207,87
28	Colòmbia	211,84	471,28	208,50	254,64	1.146,26
29	Paraguai	223,11	99,33	334,08	349,14	1.005,67
30	Guatemala	318,29	140,06	341,90	148,50	948,74
31	Namíbia	312,96	181,67	245,37	161,91	901,91
32	Canadà	457,80	115,70	159,47	104,90	837,86
33	Mauritània	509,36		208,84	69,86	788,06
34	Burkina Faso	137,44	149,75	157,16	172,21	616,56
35	República Dominicana	73,89	255,64	144,63	131,79	605,94
36	Filipines	174,17	173,43	39,81	131,73	519,14
37	Corea del Sud	61,28	157,30	61,80	216,16	496,54
38	Panamà	73,20	66,06	166,89	155,45	461,59
39	Geòrgia	129,85	82,45	143,68	80,38	436,36
40	Taiwan	124,62	117,85	123,95	53,94	420,36
41	Suïssa	225,39	39,71	95,75	51,76	412,60
42	Malàisia	295,59	0,24		109,71	405,54
43	Gabon	78,81		222,00	93,52	394,33
44	França		134,29	133,07	71,53	338,89
45	Egipte				336,48	336,48
46	Senegal	141,43	23,24	89,69	76,93	331,28
47	Tanzania	122,01			184,00	306,01
48	Bolívia	212,08			80,15	292,23
49	Nicaragua	172,93	80,91		29,08	282,92
50	Hondures		164,78	50,65	57,33	272,75

	Països	2008	2009	2010	2011	2008-2011
51	Equador		136,15	76,84	47,89	260,88
52	Jamaica		96,39	114,31	47,46	258,16
53	Kuwait	15,64	91,26	95,40	20,32	222,62
54	Cuba			92,64	113,00	205,64
55	Kazakhstan	50,80	76,23	35,71	42,43	205,18
56	Israel		127,57	72,16	2,60	202,33
57	Servia	0,08	81,36	55,39	40,30	177,12
58	Bòsnia i Herzegovina		60,53		85,67	146,20
59	Xina				140,80	140,80
60	Emirats Àrabs Units		127,52		4,11	131,63
61	Surinam		22,87	34,23	57,50	114,60
62	Costa Rica		5,51	95,38	7,41	108,30
63	Islàndia	13,54	25,99	19,29	36,40	95,21
64	Albania			78,61		78,61
65	Andorra	5,03	12,03	23,40	13,89	54,34
66	Chad	16,93		15,75	20,82	53,50
67				44,29		44,29
68	Índia				40,01	40,01
69	Croàcia	3,23	23,46		4,39	31,08
70	Letònia		26,64			26,64
71	França (Nueva Caledonia)	26,19				26,19
72	Armènia	2,18	8,50	13,11		23,79
73	França (Guadalupe)	9,80	7,17			16,97
74	Moldavia	3,78	6,24			10,02
75	Brasil			8,81	0,20	9,01
76	Kenya	6,61				6,61
77	Grècia			5,75		5,75

	Països	2008	2009	2010	2011	2008-2011
78	Azerbaidjan		5,55			5,55
79	Xipre				3,20	3,20
80	Romania			1,50		1,50
81	Monaco		1,2			1,20
82	Aràbia Saudita				1,15	1,15
83	Guinea Equatorial				0,60	0,60
	Total	29.795,31	39.939,19	30.954,81	46.992,39	

Font: Subdirecció General de Comerç Exterior de Material de Defensa y de doble Uso. Elaboració pròpia

ANNEXO II

Definicions

Armes convencionals

Armes que no són biològiques, químiques o nuclears.

Armes convencionals pesades

Armes de gran volum que no poden ser transportades per una persona o un grup de persones, per exemple avions, vaixells, submarins, tancs, vehicles, artilleria, canons, metrallores, etc.

Armes petites i lleugeres¹

Armes petites o curtes:

Es defineix com arma petita o curta aquella destinada a ús de membres individuals de forces armades o cossos de seguretat. Revòlvers i pistoles automàtiques, rifles i carabines, subametralladores, subfusells, fusells d'assalt, metrallores lleugeres.

Armes lleugeres:

Es defineix com arma lleugera aquella destinada a l'ús de diversos membres de forces armades o de cossos de seguretat actuant com a grup. Metrallores pesades, llançadores portàtils de granades, amb o sense suport; armes antiaèries portàtils; armes contracarro portàtils; fusells sense retrocés, coets portàtils de míssils antiaeris, morters de calibre inferiors a 100 mm.

MATERIAL DE DEFENSA²

Tota la Unió Europea utilitza la mima classificació del material d'ús militar. En concret les armes es classifiquen en 23 categories:

Categoria 1: Armes amb canó d'ànima llisa amb un calibre inferior a 20 mm

Fusells, carabines, revòlvers, pistoles, pistoles metrallores, metrallores, silenciadors, carregadors, visors i apaga fogonades

Categoria 2: Armes amb canó d'ànima llisa amb calibre igual o superior a 20 mm

Armes de foc (incloses les peces d'artilleria), rifles, obusos, canons, morters, armes contracarro, llançaproyectils, llançaflames, rifles sense retrocés, dispositius per a la reducció de la signatura, projectors o generadors militars per fums, gasos material pirotècnic i visors.

Categoria 3: Municions, dispositius i components

Municions per a les armes sotmeses a control dels articles 1, 2, Ø12. Dispositius per l'armat dels esquers, s'inclouen les beines, les baules, les cintes, les fonts d'alimentació d'elevada potència de sortida, els sensors, les submunicions.

Categoria 4: Bombes, torpedes, coets, míssils

Bombes, torpedes, granades, pots de fums, coets, mines, míssils, càrregues de profunditat, càrregues de demolició, "productes pirotècnics", cartutxos i simuladors, granades fumígenes, bombes incendiàries, toveres de coets de míssils i puntes d'ogiva de vehicles de reentrades.

Categoria 5: Sistemes de direcció de tir

Visors d'armes, ordinadors de bombardeig, equip de punteria per a canons, sistemes de control per a armes i sistemes d'adquisició de dades, de vigilància o rastreig, reconeixement o identificació.

Categoria 6: Vehicles tot terrenys

Vehicles dissenyats especialment o modificats per a ús militar, carros i altres vehicles militars armats o equips per al sembrat de mines, vehicles blindats, vehicles amfibis, els pneumàtics a prova de bala.

Categoria 7: Agents químics o biològics tòxics

Agents biològics i materials radioactius, agents nerviosos, vesicants, gasos lacrimògens, agents antiavalots.

Categoria 8: Materials energètics i substàncies relacionades

Explosius, propulsors, productes pirotècnics, combustibles i substàncies relacionades, perclorats, clorats i cromats, oxidants, aglomerants, additius i precursors.

Categoria 9: Vaixells de guerra

Vaixells de combat i vaixells de superfície o subaquàtics, equips navegables, motors dièsel dissenyats especialment per a submarins, motors elèctrics dissenyats especialment per a submarins, aparells de detecció subaquàtica, xarxes antisubmarins i antitorpedes.

Categoria 10: Aeronaus

Aeronaus de combat, vehicles aeris no tripulats, motors aeronàutics, vehicles aeris teledirigits, proveïdors de combustible, equips de respiració pressuritzats, paracaigudes, sistemes de pilotatge automàtic.

Categoria 11: Equips electrònics

Equips de contra mesura i contra-contraemesura electrònics, material acústic submarí, equips de seguretat de dades, equips que utilitzin xifrat, equips de guiatge, navegació i transmissions.

Categoria 12: Sistemes d'armes d'energia cinètica

Sistemes d'armes d'energia cinètica, instal·lacions d'assaig i d'avaluació i models de prova, sistemes de propulsió, sistemes de recerca d'objectius, de guiatge o de propulsió derivada per a projectils.

1. Aquesta definició d'arma curta o lleugera és la comunament utilitzada per l'OSCE, vegeu l'informe del MITC del 2012 pàg. 31.

2. Informe anual de la Posició Comuna 2008/944/PESC del Consell de la UE per la qual es defineixen les normes comunes que regeixen el control de les exportacions de tecnologia i equips militars. Recollides en el Reial Decret 844/2011, de 17 de juny (en el seu annex I); aquest Reial decret ha estat publicat al BOE de 2 de juliol de 2011.

Categoria 13: Equips i construccions blindades

Planxes de blindatge, construccions de materials metàl·lics o no, cascos militars, vestuari i peces de protecció.

Categoria 14: Equips per a l'entrenament o simulació militar

Entrenadors d'atac, de vol, de blancs radar, de guerra antisubmarina, per al llançament de míssils, de generació d'imatge.

Categoria 15: Equips de formació d'imatge o de contramesura

Registradors i equips de procés d'imatge, càmeres, equip fotogràfic, equip per a la intensificació d'imatges, equip de formació d'imatge d'infrarojos o tèrmica, equip sensor d'imatge per radar.

Categoria 16: Peces de forja

Peces de forja, peces de fosa i productes semielaborats.

Categoria 17: Equips miscel·lanis, materials i biblioteques

Aparells autònoms d'immersió i natació subaquàtica, aparells de circuit tancat i semitancat, robots, transbordadors.

Categoria 18: Equip per a la producció

Instal·lacions d'assaig ambiental, nitruradores de tipus continu, equips o aparells d'assaig per centrifugació, premses extrudidores de cargol.

Categoria 19: Sistemes d'armes d'energia dirigida

Sistemes làser, de feixos de partícules de radiofreqüència, acceleradors de partícules.

Categoria 20: Equips criogènics i superconductors

Equips dissenyats especialment o configurats per ser instal·lats en vehicles per a aplicacions militars terrestres, marítimes, aeronàutiques o espacials, equips elèctrics superconductors.

Categoria 21: Equip lògic (software)

Equip lògic (software) per a la modelització, la simulació o l'avaluació de sistemes d'armes militars o de simulació d'escenaris d'operacions militars, per les aplicacions de Comandament, Comunicacions, Control i Intel·ligència.

Categoria 22: Tecnologia

Tecnologia per al desenvolupament, producció o utilització dels materials sotmesos a control.

ALTRE MATERIAL DE DEFENSA³

a. Aquelles armes de foc definides a l'article 3 de la Resolució 55/255 de l'Assemblea General de Nacions Unides, per la qual s'aprova el Protocol contra la fabricació i el tràfic il·lícits d'armes de foc, les seves peces i components i municions, que no estiguin incloses en l'Annex I.1, articles 1, 2 i 3 de la relació de material de defensa.

3. La relació d'altres materials es pot trobar a: Reial Decret 844/2011 de 17 de juny.

b. Visors i mires, telescòpics o d'intensificació de llum o imatge per a armes de foc.

c. Artificis generadors, projectors, emissors o dispensadors de fums, gasos, "agents antiavalots" o substàncies incapacitants.

d. Llançadors dels elements descrits en l'apartat c anterior.

e. Equips de llum i so provocadors d'atordiment, per al control de disturbis.

f. Vehicles per al control de disturbis amb alguna de les següents característiques:

1. Sistemes per produir descàrregues elèctriques.
2. Sistemes per dispensar substàncies incapacitants.
3. Sistemes per dispensar agents antiavalots.
4. Canons d'aigua

g. Esposes normals

MATERIAL DE DOBLE ÚS⁴

Els productes i tecnologies de doble ús, comuns a tota la Unió Europea es classifiquen en 10 categories.

Categoria 0: Materials, instal·lacions i equips nuclears

Reactors nuclears, plantes per a la separació d'isòtops d'urani natural, urani empobrit i materials fisionables, centrifugadores de gas, espectròmetres de masses i elèctrodes de grafit.

Categoria 1: Materials, substàncies químiques, "microorganismes" i "toxines"

Màscares antigàs, vestits blindats, dosímetres personals, preimpregnats, eines, encunys, motlles, mescladores contínues, màquines per al debanament de filaments, fluids i substàncies lubricants, fluorurs, sulfurs, cianurs i derivats halogenats.

Categoria 2: Tractament de materials

Rodaments, gresols, màquines-eina, premses isostàtiques, instruments de mesura, robots, simuladors de moviments i centres de Mecanitzat.

Categoria 3: Electrònica

Components electrònics, circuits integrats, microcircuitos de microprocessador, conjunts de portes programables, components de microones, mescladors i convertidors i detonadors explosius accionats elèctricament.

Categoria 4: Ordinadors

Ordinadors electrònics, híbrids, digitals, analògics, de conjunt sistòlic, neuronal i òptic.

4. Les categories de productes de doble ús es recullen en el Reglament (UE) 388/2012, de 19 d'abril (en el seu annex I); Reglament publicat al DOUE de 16 de maig de 2012.

Categoria 5: Telecomunicacions i "seguretat de la informació"

Equips i sistemes de transmissió per a telecomunicacions, sistemes de comunicacions subaquàtics, equips de ràdio, cables de fibra òptica, equips de telemesura i telecontrol i sistemes de seguretat.

Categoria 6: Sensors i làsers

Acústica, tubs intensificadors d'imatge, sensors òptics, càmeres d'instruments, òptica, làsers, gravímetres i gradiòmetres de gravetat i sistemes de radar.

Categoria 7: Navegació i aviónica

Acceleròmetres per navegació inercial, giroscopis, GPS i GLO-NASS, sistemes de control de vol hidràulics, mecànics, electro-òptics i electromecànics inclosos els de control per senyals elèctrics (*fly by wire*).

Categoria 8: Marina

Vehícules submergibles o bucs de superfície, hidroplans, sistemes de visió subaquàtica, aparells de busseig i natació subaquàtica.

Categoria 9: Sistemes de propulsió, vehicles espacials i equips relacionats

Motors aeronàutics o marins de turbina de gas, llançadores espacials i vehicles espacials, sistemes de propulsió de coets de propulsant sòlid o líquid, motors estatoreactors, turboreactores i turbofanos, coets de sondeig, motors híbrids per a coets, equips de suport al llançament, càmeres ambientals i anecoiques i vehicles de reentrada.

CODI ARANZELARI (TARIC) 93⁵

9301. - Armes de guerra excepte els revòlvers, pistoles i armes blanques.

9301.11.00.-Peces d'artilleria (per exemple canons, obusos i morters), autopropulsades

9301.19.00.-Les altres

9301.20.00.- Llançacoets llançaflames, llança granades, llança torpedes i llançadors similars

9301.90.00.-Les altres

9302.-Revòlvers i pistoles (excepte els de les partides 9303 o 9304)

9303. - Les altres armes de foc i artefactes similars que utilitzen la deflagració de la pólvora (per exemple: armes

de caça, armes d'avantcàrrega, pistoles llançacoet i altres artefactes concebuts únicament per llançar coets de senyal, pistoles i revòlvers de fogueig, pistoles d'escorxador, canons llançacaps)

9303.10.00.-Armes d'avantcàrrega

9303.20.-Les altres armes llargues de caça o tir esportiu que tinguin, almenys, un canó d'ànima llisa

9303.20.10.-Amb un canó d'ànima llisa

9303.20.95.-Les altres

9303.30.00.-Les altres armes llargues de caça o tir esportiu

9303.90.00.-Les altres

9304.-Les altres armes [per exemple: armes llargues i pistoles de moll (ressort), aire comprimit o gas, porres] (excepte les de la partida 9307)

9305. - Parts i accessoris dels articles de les partides 9301-9304

9305.10.00.-De revòlvers o pistoles

9305.21.00.-De escopetes i rifles de caça de la partida 9303, canons d'ànima llisa

9305.29.00.-Els altres

9305.91.00.-Els altres, d'armes de guerra de la partida 9301

9305.99.00.-Els altres

9306. - Bombes, granades, torpedes, mines, míssils, cartutxos i altres municions i projectils, i els components, incloses les postes, perdigons i tacs per a cartutxos

9306.21.00. - "Cartutxos per a escopetes i amb canó d'ànima llisa amb els components, balins per armes d'aire comprimit", cartutxos

9306.29.-Els altres

9306.29.40.-Beines

9306.29.70.-Els altres

9306.30.-Els altres cartutxos i les seves parts

9306.30.10.-Per revòlvers i pistoles de la partida 9302 i per pistoles metralladores de la partida 9301

9306.30.30.-Per armes de guerra

9306.30.91.-Cartutxos de percussió central

9306.30.93.-Cartutxos de percussió anul·lar

9306.30.97.Altres

9306.90.-Els altres

9306.90.10.-De guerra

9306.90.90.-Els altres

9307.-Sabres, espases, baionetes, llances i altres armes blanques, les seves parts i fundes

5. Base de dades de Comerç Exterior

INFORME 2007
Exportacions espanyoles
d'armament 1997-2006

Tica Font
Juny de 2008

INFORME 2008
Exportacions espanyoles
d'armament 1998-2007

Tica Font
Octubre de 2008

INFORME Núm. 3
La despesa militar de l'Estat
espanyol per a l'any 2009

Pere Ortega
Novembre de 2008

INFORME Núm. 4
Aliança de barbàries Afganistan 2001-2008.
10 raons per qüestionar (i repensar)
la implicació estrangera

Alejandro Pozo Marín
Desembre de 2008

INFORME Núm. 5
Despesa i R+D militar en els pressupostos
de l'Estat espanyol any 2010

Pere Ortega i Xavier Bohigas
Desembre 2009

INFORME Núm. 6
Exportacions espanyoles
d'armament 1999-2008

Tica Font i Francesc Benítez
Març 2010

INFORME Núm. 7
La veritat de la despesa militar
espanyola 2011.

Despesa i R+D militar en temps de crisi
Pere Ortega i Xavier Bohigas
Desembre 2010

INFORME Núm. 8
Exportacions espanyoles
d'armament 2000-2009

Tica Font
Febrer 2011

INFORME Núm. 9
El controvertit comerç d'armes espanyol,
un negoci secret 2001-2010

Tica Font i Francesc Benítez
Octubre de 2011

INFORME Núm. 10
Escut antimíssils a la base de Rota.
Un pas més en la militarització mundial

Teresa de Fortuny i Xavier Bohigas
Febrer de 2012

INFORME Núm. 11
La Banca Armada. Inversions explosives dels
bancs i caixes. Rànquing de la banca armada a
Espanya

Jordi Calvo Rufanges
Març de 2012

INFORME Núm. 12
El complex militar-industrial.
Un paràsit en l'economia espanyola

Pere Ortega i Camino Simarro
Abril de 2012

INFORME Núm. 13
Pirateria a Somàlia: excusa o oportunitat
geopolítica?

Una mirada diferent a la participació militar
espanyola i internacional contra la pirateria.
Loretta P. Martin, Teresa de Fortuny
i Xavier Bohigas
Octubre de 2012

INFORME Núm. 14
Veritats i mentides al pressupost
militar espanyol de 2013

Pere Ortega
Octubre de 2012

Centre d'Estudis per la Pau JM Delàs

Justícia i Pau, Rivadeneyra 6, 10è · 08002 Barcelona · T. 93 317 61 77 · F. 93 412 53 84

www.centredelas.org · info@centredelas.org

JUSTÍCIA I PAU

CENTRE D'ESTUDIS
PER A LA PAU
JMDELÀS

Grafisme: col·laboració de la Fundació Tam-Tam